

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Telefony: 144-44, 177-77
Redaktor przyjmuje od godz. 8-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telefon 222-22
Tel. nocny 144-44, Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64-730

Nota Polski do Anglii

złożona została wczoraj przez naszego ambasadora w Londynie
Protestuje ona przeciwko sylwestrowej audycji, wykorzystanej
przez radio brytyjskie dla celów propagandy antypolskiej

LONDYN, 3 I. (PAT). Ambasador Rzplitej Polskiej w Londynie, p. Skirmunt, wystosował do ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji notę, w której zwraca uwagę rządu brytyjskiego na fakt

WYKORZYSTANIA RADJA BRYTYJSKIEGO DLA WROGIEJ POLSCE PROPAGANDY.

Nota polska przytacza wypadek, jaki wydarzył się w noc sylwestrową w czasie re-

transmisji z różnych stacji europejskich, kiedy speaker radja brytyjskiego w swym komentarzu przy przełączeniu transmisji z Królowca na Warszawę, użył zwrotu mniej więcej następującego:

„Obecnie przez t. zw. korytarz polski, który przecina Niemcy na dwie części, przelazemy się do WARSZAWY, STOLICY NOWEGO KRAJU — POLSKI,

KTÓRY WYDAJE JEDNĄ TRZECIĄ SWEGO BUDŻETU NA UTRZYMANIE OLBIZYMIEJ ARMJI“.

Nota polska zaznacza, że speaker radja brytyjskiego zamiast wykazać w tak uroczystej chwili rozpoczęcia Nowego Roku dobrą wolę w stosunku do wszystkich narodów, w sposób WYBITNIE ZŁOŚLIWY WYKORZYSTAŁ TĘ CHWILĘ

DLA PROPAGANDY ANTY-POLSKIEJ.

Podkreślając, że radio brytyjskie jest instytucją publiczną, znajdującą się pod kontrolą rządu brytyjskiego, nota zwraca uwagę ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji na powyższy incydent i PROTESTUJE PRZECIWKO UŻYCIU RADJA BRYTYJSKIEGO DLA CELÓW PROPAGANDY ANTY-POLSKIEJ.

W interesie obustronnych dobrych stosunków nota polska żąda, aby incydent ten został zbadany celem ZAPOBIEŻENIA POWTÓRZENIU SIĘ PODOBNYCH WYPADKÓW NA PRZYSZŁOŚĆ.

Ambasada polska przesłała dzisiaj po południu do całej prasy angielskiej komunikat, zawiadamiając o fakcie złożenia noty i dając krótkie jej streszczenie.

Armata grają na Dalekim Wschodzie

Po dwóch krwawych atakach wojska japońskie zajęły Szan-Chai-Kwan

Armia mikada ściga cofających się chińczyków

LONDYN, 3 I. (Tel. wł.). — Dziś o godz. 4.30 wojska japońskie

ZAJĘŁY MIASTO SZAN-CHAI - KWAN.

Zdobycie miasta nastąpiło po dwóch krwawych szturmach, w których brało udział 5 TYS. ŻOŁNIERZY, OKRĘT WOJENNY I 7 SAMOLOTÓW, które bombardowały miasto równocześnie. Garnizon chiński zdobytego miasta liczył wszystkiego razem 5 tysięcy piechoty. Po zdobyciu miasta

Egzaminy studentów według dawnego regulaminu

Z Warszawy donoszą nam: Z uwagi na to, że ustawy termin zdawania egzaminów wedle dawnego regulaminu na uniwersytetach polskich upłynął w dniu 31 grudnia 1932 roku dla tych studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 1925—26 lub wcześniej, a istnieje jeszcze pewna liczba studentów, którzy studiów nie zakończyli z przyczyn zasługujących na uznanie — min. oświaty wypracowało projekt ustawy przewidującej ostateczny termin ukończenia studiów dla studentów wydziałów filozoficznych, przyrodniczych i humanistycznych do dnia 30 czerwca r. b. Projekt tej ustawy będzie w najbliższych dniach przesłany do sejmu.

japończycy rozbroili część garnizonu chińskiego, reszta zdążyła wycofać się z miasta. WOJSKA JAPŃSKIE ŚCIGAJĄ COFAJĄCYCH SIĘ CHIŃCZYKÓW.

Rząd chiński podał do wiadomości ligi narodów o walkach w Szan - Chai - Kwan, na tomiast do Tokio nie wysłał żadnego protestu. Dowódcą wojsk japońskich w Chinach północnych gen. Nakamura ogłosił komunikat, w którym oświadcza, że odpowiedzialność za wypadki spada na marsz. Czang - Sue - Lianga. Ten ostatni rzekomo prowokuje japończyków. Prowokacja ta ma polegać na tem, że podobno WYSADZIŁ ON W POWIETRZE MOST w odległości 3 klm. od Szan - Chai - Kwana.

W Tokio odbyła się konferencja przedstawicieli armji o sytuacji w Chinach. Minister wojny Araki powtórzył znane oświadczenie gen. Nakamury o prowokacji chińczyków i dodał, że w obecnym stanie rzeczy Japonja musi pozostawić dalszy rozwój wypadków naturalnemu biegowi.

Chińczycy twierdzą, że wy-stąpienie wojsk japońskich by

ło niezem nieusprawiedliwione i miało

CHARAKTER WYRAŹNIE PROWOKACYJNY.

Natomiast ministerstwo wojny w Tokio w oświadczeniu, złożonem prasie stwierdza, że walki w okolicy Szan - Chai -

Marsz. Piłsudski w Pikiliszkach

WILNO, 3. I. (Tel. wł.) Wczoraj w południe marszałek Piłsudski wyjechał samochodem z Wilna do Pikiliszek, Marszałkowi Piłsudskiemu towarzyszy wojewoda Beczko-wicz.

Wydalenie z partji polskich komunistów

MOSKWA, 3. I. (Tel. wł.) W Moskwie na zebraniu polskich komunistów postanowiono zażądać wyrzucenia z partji Warszawskiej i Kostrzewy za to, że milczą o obecnych wypadkach w Polsce.

Wojna Boliwji z Paragwajem

PARYŻ, 3. I. (PAT), Z Assomption donoszą, że według komunikatu ministerstwa wojny, wojska paragwajskie zdobyły pozycję boliwijczyków — fort Corallies, zada-

Kwan spowodowane zostały przez

CHIŃCZYKÓW, KTÓRZY STRZELALI DO JAPŃCZYKÓW,

zmuszając ich do obrony. Ministerstwo stwierdza, że jest to rezultatem rozmyślnej polityki chińskiej, mającej na celu ZMUSIĆ LIGĘ NARODÓW DO DZIAŁANIA.

* * *

SZANGHAJ, 3 I. (PAT). Do Chin - Wang - Tso, położonego o 10 mil na południo-wschód od Szan - Chai - Kwan przybyło 8 wojennych okrętów japońskich.

* * *

LONDYN, 3 I. „Daily Herald“ donosi za prasa amerykańska, że japończycy przygotowują nowy pochód przeciwko chińczykom, celem przyłączenia do Mandzurji wszystkich terytorjów, położonych na północy od właściwych Chin.

Japończycy gromadzą obecnie poważne siły wojskowe na południu Mandzurji w zamiarze inwazji do prowincji chińskiej Dzechol. Celem tej ofensywy jest zajęcie najpierw głównego miasta prowincji Dzechol, a następnie opanowania Pekinu, dawnej stolicy Chin. Po wykonaniu tego zadania japończycy mają ogłosić nowe niepodległe państwo, do którego wejdą: cała Mandzurja oraz wszystkie północne części Chin. Na czele tego państwa stanie obecny regent Mandzurji, Pu - Yi.

Redukcje w kopalniach

Znów kilka tysięcy może zostać bez pracy

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

W dniu 3 b. m. interwenjowała u dyrektora departamentu pracy inż. Klotta delegacja w sprawie zamierzonych redukcji robotników kopalni węgla „Renard“ „Milowice“ i „Reden“.

Dotkliwa ta redukcja objąć ma kilka tysięcy robotników.

Dyr. inż. Klott przyjął wyjaśnienia delegacji do wiadomości i oświadczył, że rząd poczyni wszelkie starania, zmierzające do utrzymania w ruchu tych kopalń.

Pożyczka zagraniczna

Po długiej dyskusji parlament francuski uchwalij ratyfikację pożyczki, jaką Austria ma otrzymać za pośrednictwem ligi narodów. Pożyczkę tę ma pokryć przeważnie kapitał francuski (350 milionów franków).

W dyskusji tej, niezmiernie charakterystycznej, wysuwano argumenty tak natury gospodarczej, jak i politycznej, przeważały jednak te ostatnie, co jest w danym wypadku rzeczą naturalną, albowiem pożyczka dla Austrii jest pożyczka par excellence polityczna.

Szło o to, by w razie potrzeby pożyczka została zagwarantowana przez państwo francuskie.

Przeciwnikami gwarancji, a tem samem i przeciwnikami pożyczki była prawica i centrum; zresztą i na lewicy również rozlegały się głosy sceptyczne. W dniu 28 ub. m. posłowie partii radykałów - socjalistów odbyli w sprawie tej specjalne posiedzenie, które po dyskusji nie powzięto żadnej decyzji.

Nazajutrz w dniu 29 ub. m. kwestja austriackiej pożyczki była przedmiotem dyskusji w izbie deputowanych. Z ramienia przeciwników dyskusji wystąpili prawicowcy L. Marin i centrowiec E. Flandin, w obronie pożyczki stanęli Lamoureux, Herriot i Paul Bonecour.

Przeciwnicy pożyczki wykazywali, iż pożyczka nie da pożądanego efektu, gdyż ma służyć na pokrycie dawnych długów, mianowicie 100 milionów szylingów, które Bank Angielski pożyczył Kredit - Anstaltowi. Była mowa i o tem, że Austria żyje ponad stan, czego przejawem ma być według „Le Temps” polityka socjalistycznego samorządu Wiednia.

Obroncy pożyczki podkreślali, iż pożyczka zostanie udzielona pod egidą i kontrolą ligi narodów, że Austria już poczyniła szereg reform oszczędno-

ściowych i że kredytobiorca ma dać gwarancje możliwie najlepszego wykorzystania pożyczki z punktu widzenia gospodarczego. Na demagogiczny wypad Flandina, jakoby pożyczka miała na celu udzielenie pomocy prywatnej instytucji bankowej Herriot przypomniał, jaką rolę Kreditanstalt odgrywa w życiu Austrii jak też i fakt, iż bank ten został znacjonalizowany.

Głównymi argumentami były jednak względy natury politycznej.

Herriot przypomniał niemiecką kampanję anchlussową oraz przyjęty przez Austrię protokół z dnia 15 lipca 1932 roku, Austria ponowiła wówczas zobowiązanie protokołu z roku 1932, wedle którego republika austriacka nie może zrzec się niezawisłości, co wyklucza Anschluss. Otóż dla utrzymania tych postępow finansowo - budżetowych, jakie Austria ostatnio poczyniła (zrównoważenie budżetu, czynny bilans handlowy) Austria ma dwie drogi — Anschluss z Niemcami lub pomoc pod kontrolą ligi narodów. Przyjęcie protokołu z lipca 1932 roku (nota bene ratyfikowanego przez Radę Narodową większością jednego głosu) dawało Austrii prawo liczyć na pomoc ligi narodów. Natomiast odrzucenie pożyczki rzuciłoby Austrię w objęcia Niemiec.

Paul Bonecour rozszerzył argumentację Herriota, podkreślając, iż nie rozchodzi się o pożyczkę z funduszy skarbu francuskiego. Wskazał Bonecour i na to, że Wielka Brytania i Włoc — pożyczkę już ratyfikowały. Aczkolwiek premier o tem tylko napomknął, wystarczyło jednak, by uprzytomnić przeciwnikom o rywalizacji, jako wielkie mocarstwa prowadzą na terenie państw naddunajskich. Przy gorącym aplauzie lewicy Paul Bonecour,

zwracając się do prawicy i grupy Tardieu, podkreślił, iż pożyczka 1932 roku jest nieodzownym skutkiem pożyczki 1923 r. Ponadto Bonecour wskazał na to, iż odmówienie pożyczki uniemożliwiłoby całkowicie ogólną rekonstrukcję Europy Środkowej, częścią składową której Austria musi nadal pozostać. Wreszcie premier francuski wskazał na to, iż odmawiając pożyczki, Francja przeszkodziłaby akeji ligi narodów na rzecz Austrii, borkającej się z ogromnymi trudnościami.

W imieniu socjalistów przemawiał J. Longuet, który ze względów politycznych wypowiedział się za pożyczką.

Pp. Herriot i Paul Bonecour rozwinięli argumenty, które w przeddzień P. Cot bronił na posiedzeniu frakcji radykałów społecznych tezy, przychylniej dla Austrii. Już sam ten fakt zdecydował o tem, iż radykałowie będą głosowali za udzieleniem gwarancji państwa dla pożyczki austriackiej. Nie bez znaczenia pozatem był fakt, iż na skutek wyjaśnień Bonecoura i Chérona, senacka komisja finansów jak też i komisja do spraw zagranicznych, pod warunkiem uzyskania pewnych gwarancji wypowiedziały się za tezą rządową.

Wobec wielkiej politycznej wagi sprawy rząd postawił kwestję zaufania. 358 głosami przeciwko 188 izba uchwalila gwarancje państwowa dla pożyczki austriackiej.

Przyznać musimy, iż gospodarczy efekt pożyczki austriackiej jest bardzo problematyczny. Pożyczka nie rozwiązuje podstawowego dla Austrii zagadnienia. W atmosferze niestannej wojny gospodarczej, w atmosferze wzmagającej się rywalizacji nacjonalizmów mniejszych państw jak też i rywalizacji wielkich mocarstw, które starają się wygrywać nacjona-

lizm jednego państwa naddunajskiego przeciwko innym — Austrii, — jako kraj par excellence przemysłowy i z braku Hinterslandu (zaplecza) zmuszony do eksportu artykułów przemysłowych — nie może uzyskać równowagi gospodarczej, która jest dla Austrii nieodzownym warunkiem niezależnego bytu państwowego.

Problemu niezawisłości Austrii nie można rozwiązać niezależnie od problemu federacji naddunajskiej, a ten ostatni problem nie może być należyście rozwiązany, o ile polityka wielkich mocarstw będzie miała na celu walkę o strefy wpływów gospodarczych i politycznych na rzecz poszczególnych imperjalizmów.

Z powodu pożyczki dla Austrii radykał Albert Bayet pisze w „La République”:

„Jasnym jest, iż to rzecz nadaremna próba uzdrowienia przejawów lokalnych zamiast zdecydowanej walki z przyczyną tych chorobliwych przejawów. Dlatego też nie przestaje powtarzać, iż problem odrodzenia Europy naddunajskiej, problem bezrobocia, problemy budżetowe, ha, większość t. zw. problemów międzynarodowych — wszystkie te problemy — mogą być rozpatrywane, jako problemy poszczególne i odrębne, gdyż zależą one wszystkie od problemu podstawowego którym jest gospodarcza reorganizacja Europy według nowego planu”.

Wspomnianemu publiczności wótruje w tymże numerze pisma znany ekonomista Bertrand de Jouvenel.

Zapatrując się sceptycznie na efekt pożyczki dla Austrii, podkreślając, iż pożyczka musiała być udzielona z wyżej przez nas przytoczonych względów politycznych, pisze on: „Francja nie pożyczka wię-

cej, lecz raczej mniej, niż powinna byłaby pożyczać. Udzielamy natomiast pożyczek nieracjonalnie, gdyż pożyczamy pod warunkami politycznymi, co jest niemoralne i sprzeciwia się zasadzie samostanowienia narodów o ich losie. Należy natomiast dawać pożyczki na warunkach o charakterze gospodarczym, żądając, by kredytobiorcy zachowywali się jak osoby pełnoletnie.

„Zdziwiłoby nas, gdyby senat nie poczynił odpowiedniej uwagi i nie powiedział:

„Zgoda na ten raz, lecz wysuwamy zasadę, iż ŻADNA POŻYCZKA ZAGRANICZNA NIE BĘDZIE WIĘCEJ UDZIELANA, O ILE NIE BĘDZIE SŁUŻYŁA URZECZYWISTNIENIU OKREŚLONEGO PLANU GOSPODARCZEJ REKONSTRUKCJI EUROPY”.

Poglądy te są zbliżone do tych, których na łamach „Głosu Porannego” stale bronimy. Musimy jednakże zaznaczyć, iż większą część problemów, które mają dla świata pierwszorzędne znaczenie, może być rozwiązana jedynie w skali światowej.

Poświęciłbym tyle uwagi kwestji pożyczki dla Austrii nie tylko ze względów teoretycznych, ale i dlatego, że przebieg dyskusji w prasie francuskiej i w izbie deputowanych wskazuje na to, dlaczego płonne są nadzieje uzyskania pożyczki francuskiej dla Polski. Zresztą naszkutkiem zagnięcia problemu długów wojennych kwestja nowych pożyczek politycznych została mocno zagmatwana.

S. CZECZELNICKI.

Kłiszka 100
KODZ PIOTRKOWSKA
Złoty Głaz

Kino-Teatr
SPLENDID
NARUTOWICZA 20
Dzisiaj początek o godz. 4-ej

100 metrów miłości

Udział biorą największe nasze gwiazdy na czele z ZULĄ POGÓRZELSKĄ, KRYSZYNA ANKWICZ, DORA KALINÓW NA, ADOLFEM DYMSZĄ, KONRADEM TOMEM, LUDWIKIEM LAWIŃSKIM, MIECZYSLAWEM CYBULSKIM.
Piosenki w wykonaniu Chóru DANA W epizodach asy sportu polskiego: WEISSÓWNA, KUSOCIŃSKI I HELJASZ.

KINO TEATR
CZARY
Dzisiaj i dni następnych!

Flip i Flap w niewoli
Kapitałna, niebywała, najlepsza epopea humoru i śmiechu w 10 akt.
W rol. gł. **Laurel i Hardy**
Początek o g. 4 po poł. — Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 49 gr.

Fenomenalny mistrz **Carlo ALDINI**
sensacji w potężnym dram. sensac. pt. **Dwa piekielne dni**

KINO
PALACE
Dzisiaj i dni następnych!

Najnowsze arcydzieło Eryka Pommera wg. słynnej sztuki Feliksa Gandery. Reżyserji słynnego Roberta Siódmaka
Muzyka: R. Heymana
Nadprogram: Tygodnik dźwiękowy i aktualności. **Początek o g. 4.** Passe-partouts nieważne do czasu odwołania.

„QUICK”
W roli gł. najśodsza, najbardziej uroczą kobietą pod słońcem, ulubienicą publiczności
LILJANA HARVEY
oraz rasowy **Jules Berry** i niezrównany **Armand Bernard**

„LUNA”
Dzisiaj i dni następnych!
Passe-partouts i bilety ulgowe bezwzględnie nieważne aż do odwołania

Arcyfilm, o którym mówi cały świat p. t. **RASPUTIN**
Dramat ciemnoty, grozy i rozpusty wg. autentycznych reżisów byłych dygnitarzy dworu carskiego oraz księcia Jusupowa, zabójcy RASPUTINA. Osobę Rasputina odtworzył **CONRAD VEIDT** tak genialnie, że kreacja ta przeszła do historii kinematografii.
Nadprogram: 1) Aktualności krajowe, 2) Tygodnik dźwiękowy FOXA. **Początek o 4, w niedz., święta i sob. poranki o 13**

Aresztowanie morderców

księdza Masłowskiego w Poznaniu

POZNAŃ, 3. I. (PAT). Dzisiaj w nocy aresztowano dwóch zabójców księdza Masłowskiego. Są to 24-letni Bronisław Bednarczyk, złodziej zawodowy, rodem z Częstochowy, kilkakrotnie karany już więzieniem i 27-letni Jan Grelka, również znany włamywacz, pochodzący ze Środy, trzynastą razy karany, który dopiero 20 grudnia z. r. opuścił więzienie. Steutzwo wykazało, że mordu dokonali oni w celu rabunkowym. Poza tym wczoraj trzej bandyci dokonali na szosie z Nowego Miasta do Solca napadu rabunkowego, zabierając jednemu z podróżnych gotówkę. Wszelkie poszlaki wskazują na to, że w na padzie tym brali udział Bednarczyk i Grelka.

Proces tramwajarzy o zajścia podczas strejku

WARSZAWA, 3. I. (PAT). — W warszawskim sądzie okręgowym rozpoczął się proces przeciwko jedenastu pracownikom tramwajów miejskich, oskarżonym o wywołanie zajść podczas strejku tramwajarzy w lecie 1932 roku. Rozprawa potrwa kilka dni.

Córka Rasputina nie przyjedzie do Polski

Jeden z impresarijów starał się o statnio o pozwolenie na wjazd do Polski dla córki Rasputina, występującej jako woltyżerka cyrkowa pod pseudonimem Solowiovej. Władze odmówiły ze względu na panującą bezrobocie wśród artystów cyrkowych, zwłaszcza, że pobyt Rasputinówny w Polsce może stać się niepożądanym. Rzecz znamienna, że ostatnio została ona wysiedlona z kilku państw, między in. z Łotwy, jako niepożądana cudzoziemka.

Tajna fabryka bomb

Tajemniczy samochód na ulicach Barcelony

MADRYT, 3. I. (PAT). Donoszą z Barcelony, że dzisiaj wykryto tam znów tajną fabrykę bomb. Uwagę policji hiszpańskiej skierował na siebie samochód ciężarowy, przejeżdżający cały dzień regularnie w pewnych godzinach przez ulice miasta. Jeden z agentów policyjnych niepostrzeżenie udał się za szoferem i aresztował go w chwili, gdy ładowano na samochód bomby. Obsługa fabryki, ostrzeżona na czas o zjawieniu się policji zdołała zbiec.

PARYŻ, 3. I. (PAT). Z Barcelony donoszą, że aktywność ekstremistów wzrasta w dalszym ciągu. Mnożą się nadal akty sabotażu. Wczoraj w Oviado skutkiem wybu-

Katastrofa „Malygina”

Sowiecki łamacz lodów zatonał

BERLIN, 3 I. (PAT). Donoszą z Kopenhagi, że ubiegłej nocy sowiecki łamacz lodów „Malygin” zderzył się w pół-

Lotnik — polak zginął w katastrofie

KURYTYBA, 3. I. (PAT). Na lotnisku wojskowym pod Kurytybą zginął w katastrofie lotniczej polak Karol Wojski. Katastrofa nastąpiła przy lądowaniu wskutek defektu motoru

Choroba dr. Budzińskiej-Tylickiej

spowodowała odroczenie procesu o zajścia po wiecu Centrolewu

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Proces apelacyjny o krwawe wypadki wrześniowe 1930 roku, pod czas starcia pochodu, idącego z wiecu Centrolewu, został wczoraj przez sąd apelacyjny odroczony.

Wszystko było przygotowane do prowadzenia procesu. Sąd przyszykował miejsca dla licznej ławy obrońców, zainstalował stoły dla prasy, wezwał świadków. Sceptycznie usposobieni ludzie, którzy liczą na wszelkie niespodzianki, byli jednak zdania, że sprawa „niepójdzie”.

Okazało się w rzeczywistości, że

Kupiec zabity Napad bandycki na szosie

Z Lublina donoszą:

Pod wsią Polanówka w powiecie tomaszowskim na powracających z Zamościa kupców napadła szajka bandytów, zasypując gradem kul jadących na wozie. Jeden z kupców Bleicher został zabity, zaś furman ciężko ranny. Bandyci zrabowali wszystkie wzięte zapały towarów i zbiegli.

gdy o godz. 10,25 wyszedł sąd, rozpoczynając posiedzenie, nie stawiła się z pośród liczby 7 oskarżonych, zajmująca naczelną miejsce na liście podsądnych, dr. Justyna Budzińska — Tylicka.

Przyczyną nieprzybycia jej do sądu jest choroba, ciężki stan, spowodowany karbunkiem, który utworzył się jej na nodze.

Obrońca oskarżonej adw. Sterling, przedłożył sądowi świadectwo lekarskie, podpisane przez ordynatora szpitala Dz. Jezus, że dr. Budzińska — Tylicka leży w łóżku od 17 grudnia, stan jej jest ciężki i co najmniej przez dwa tygodnie nie będzie mogła wstawać.

Jednocześnie w rękach przewodniczącego rozprawy sędziego Gacka znalazło się osobiście napisane przez dr. Budzińską — Tylicką podanie, w którym prosi o odroczenie rozprawy, motywując, że chce brać udział w całym procesie, składać wyjaśnienia i wygłosić ostatnie słowo. W związku z tem obrońca prosi o odroczenie rozprawy.

Przeciwstawiał się wnioskowi temu prok. Grabowski, mówiąc, że sąd może nie liczyć się z nieprzybyciem oskarżonej, której stawienieśwo nie było obowiązkowe. Oskarżyciel prosił o prowadzenie procesu.

Na to adw. Sterling przytoczył

orzeczenie sądu najwyższego, w którym powiedziane jest, że nieudzielenie oskarżonemu głosu w procesie może mieć jako skutek unieważnienie wyroku. Nadto obrońca powołał się i na inne przepisy prawa, z których wyraźnie wynika, że sąd nie ma prawa odmówić oskarżonemu udziału w procesie, jeśli sobie tego życzy.

— Nawet oskarżonego aresztowanego — mówi adw. Sterling — sprowadza się na rozprawę, o ile sobie tego życzy, dlaczego więc osoba chora ma być w gorszej sytuacji od aresztowanego.

Sąd apelacyjny ogłosił decyzję o odroczeniu rozprawy.

Oryginalne samobójstwo

W Rio de Janeiro portugalczyk Manoel Miranda, chory na nieuleczalną chorobę, popełnił samobójstwo uwiązując sobie do nog, pierś i głowy patrony dynamitu, poczem podpalił lonty. Wybuch rozszarpał ciało samobójcy, a głowa została rozstraskana na drobne kawałki.

SEN O KORONIE

Jak lord Rothermere pchał się na tron węgierski

Długoletni sekretarz i współpracownik Eugenjusza Rakosi'ego, dr. Józef Schiller, publikuje swoje wspomnienia o zmarłym w ubiegłym roku, węgierskim publicyście. Ponieważ dopiero po śmierci Rakosi'ego dowiedziano się, że tenże z całą powagą zajmował się kandydaturą lorda Rothermere na tron węgierski (o czym już donieśliśmy przed kilku miesiącami), na stępujący opis audjencji, którą Eugenjusz Rakosi miał w październiku 1928 roku u Mussoliniego w Rzymie, odgrywa szczerą rolę. Audjencja ta była przygotowana przez Rothermerego samego i jego głównego współpracownika Warda Price. Według notatek Schillera Mussolini powiedział:

Restauracja Habsburgów byłaby niebezpieczeństwem dla rewizji (traktatów). Po wieczne czasy zniweczyłaby widoki rewizji. Restauracja legitymizuje na kark państwa sukcesyjne. Do tego dochodzi jeszcze, że istnieje między wielkimi mocarstwami pakt przeciw restauracji Habsburgów z wzajemnymi zobowiązaniami, i że do paktu tego przystąpiły również Włochy. Coprawda, sprawa ta jest już starszej daty i chwilowo nie można powiedzieć, czy pakt ten prawnie jest ważny. Sprawa dy nastji pozbawionej tronu jest ostatecznie załatwiona. Oczekuje ją los Burbonów, Orleanów i Bonapartów.

Tutaj wtrącił Rakosi: Jeżeli sprawa tak stoi, tedy my, węgry, musimy się zająć rozwiązaniem kwestji królewskiej.

Mussolini odpowiedział, że i on jest tego zdania. Węgry nie mogą pozostać królestwem bez króla. Następnie zapytał Rakosi'ego, czy mówił w tej sprawie z Rothermerem.

Rakosi potwierdził. „A co powiedział lord?” — zapytał Mussolini.

Rakosi odpowiedział: „Powiedział, że jest rzeczą węgrowską, kogo chcą obrać królem. Przynajmniej lorda przy końcu dramatycznej, pełnej napięcia rozmowy, jasnym i zdecydowanym pytaniem: — A gdyby naród węgierski

obrał pana królem, czy przyjąłby pan?”

Na co lord Rothermere po krótkim milczeniu dał energicznie odpowiedź:

— „I say, yes“ (Powiadam tak)

Mussolini potakując skłonił głowę.

Wkońcu Rakosi zapytał, czy Mussolini przyjąłby kandydaturę lorda Rothermere z sympatią.

Mussolini odpowiedział zdecydowanym „tak” i z sympatią kilkakrotnie to słowo powtórzył.

Audjencja trwała dwie godziny.

(s)

Poczwórny mord obłąkanej

Zastrzeliła męża, matkę i synka, oraz udusiła najmłodsze dziecko

PARYŻ, 3. I. (Tel. wł.). Dzisiaj wydarzyła się w Wersalu pod Paryżem niezwykła tragedia. Żona pewnego notariusza, znajdująca się od dłuższego czasu w zakładzie dla obłąkanych, przybyła niespodziewanie do domu, gdzie zastała męża w piwnicy przy reparacji centralnego ogrzewania. Nic nie mó-

ZWIĘKSZA WAGĘ CIAŁA POBUDZA APETYT WZMACNIA O ŚLIMIE

Zawierający czynniki witaminowe

JECOROL

magistra A. BUKOWSKIEGO

Wystrzegaj się bezwartościowych namiastek i naśladowictw.

Paderewski w Londynie

LONDYN, 3. I. (PAT). Dziś wieczorem przybył do Londynu Ignacy Paderewski.

Koncert polskiego mistrza pod protektoratem króla i królowej odbędzie się w dniu 12 stycznia rb.

Zgon b. kanclerza Cuno

BERLIN, 3. I. (PAT). W Hamburgu zmarł b. kanclerz Rzeszy dr. Wilhelm Cuno — generalny dyrektor towarzystwa komunikacji okrętowej Hamburg — Ameryka w wieku lat 57. Dr. Cuno utworzył w roku 1923 rząd zorganizował bierny opór przeciwko okupacji Nadrenji.

Katastrofa kolejowa Maszynista zabity

BERLIN, 3 I. (PAT). — Na dworcu w Letmathe w Westfalji pociąg towarowy najeżdżał na pociąg osobowy, przyczem kierownik pociągu osobowego został zabity na miejscu. Maszyniści obu lokomotyw i dwaj podróżni odnieśli ciężkie obrażenia.

Wspólnym wysiłkiem ofiara pomóżmy bezrobotnym

Oszuści asekuracyjni

Do bandy należało dwóch lekarzy

LILLE, 3. I. (PAT). Po wielomiesięcznych dochodzeniach policja miejscowa wykryła zorganizowaną bandę kilkunastu osobników, którzy przeprowadzali nadużycia asekuracyjne, wyłudżając od kilku towarzystw ubezpieczeniowych znaczne sumy, tytułem premji i odszkodowań za wypadki przy pracy lub wypadki automobilowe. Do bandy należało również dwóch lekarzy, wystawiających fałszywe świadectwa pokaleczeń i niezdolności do pracy. Oszuści grasowali głównie

w Lille i w najbliższej okolicy i w ciągu 2-letniej działalności potrafiliby zebrać przeszło 100,000 fr.

Sensacyjna dymisja generała

PARYŻ, 3 I. (PAT). Generał Guillaumat, członek najwyższej rady wojennej Francji, podał się do dymisji.

Osmi cud świata

Otwarcie „Rockefeller-City“ w Nowym Jorku

Jako wstęp do nowej ery pomysłowości (prosperity) w Stanach Zjednoczonych, uważane jest poświęcenie gigantycznego gmachu t. zw. Rockefeller - City, kompleksu drapaczy chmur, tworzących nowy ośrodek zabawowy w Nowym Jorku. Bockefeller - City jest napotężniejszym dziełem techniki 20-go wieku. Nową tę dzielnicę zbudowano na ruinach starych domów. Projektodawcą i właścicielem tego dzieła jest John Rockefeller junior, który finansuje budowę. Kompleks budynków, których plany są już dokładnie opracowane, tworzyć będzie całość bardzo ściśle i oryginalnie skonstruowaną. Jeden z tych drapaczy chmur, budynek liczący 70 pięter, wysokości wieży Eiffla, jest już gotowy. Dokola niego buduje się cztery inne drapacze chmur, dwa o 45 piętrach, dwa o 30 piętrach. U wejścia do tej dzielnicy staną dwa pałace o 7 piętrach. Prócz tego stanie szereg budynków wysokości 10—15 pięter. Dokola drapaczy chmur utworzone będą ogrody, dachy budynków zamienione będą na tarasy. Pod gmachami urządzony będzie olbrzymi podziemny garaż dla samochodów. Wszędzie kwiaty, fontanny, kaskady. Będzie to zaczarowany ogród drapaczy chmur, nowoczesny bajkowy gród.

W budynkach tych pomieszczone będą biura i magazyny, teatry i kinematografy, studia i centralne stacje nadawcze i odbiorcze radia i telewizji. W tej nowej dzielnicy zamierza utworzyć Rockefeller junior, ośrodek zblżenia wzajemnego wszystkich narodów świata. Głównymi narodami, które mają przewodniczyć w tem zblżeniu,

będą Amerykanie, Anglii i Francuzi. W tym celu zbudowane będą specjalne domy, t. zw. domy Francji, Anglii i Ameryki.

Nowa dzielnica miała początkowo otrzymać nazwę „Radio-City“, ponieważ urządzony w niej będzie nowy ośrodek radiowy Ameryki. Ale potem zdecydowano się ochrzcić dzielnicę nazwą „Rockefeller - City“ celem uczczenia twórcy i głównego finansisty tego dzieła Johna Rockefellera juniora.

Koszty tej gigantycznej budowy wynoszą 250 milionów dolarów.

Ale będą one niewątpliwie znacznie wyższe po ukończeniu całości dzieła.

W nocy z wtorku na środę bieżącego tygodnia odbyło się uroczyste poświęcenie olbrzymiego wspólnego teatru rewjowego. W poświęceniu wziął udział cały wybitny świat Nowego Jorku, wraz z największymi osobistościami Ameryki, politykami, reprezentantami literatury i sztuki, prasy, wielkiego przemysłu i bankowości. Teatr ten jest największy w świecie: sala jego może pomieścić 6,200 osób.

Falszywi świadkowie

w procesie przeciwko arcyb. marjawickiemu

W związku z odwołaniem zeznań przeciwko arcybiskupowi marjawickiemu w sprawie o uprawianie niemoralności w klasztorze, S. S. Baptysty (Marcjan Tomesówny) i Teodoty (Zofji Prochówny), arcybiskup Kowalski otrzymał od dr. Stanisława Zimmermana pismo, w którym ten ostatni m. in. pisze:

„Interesując się przebiegiem procesu tego, który, jak przypuszczałem, powstał na ileżemstwu osobistej, uważając, że w roku skazującym wyrządzone W. Panu wielką krzywdę, zwłaszcza, że wyrok ten oparty

był bezsprzecznie na intrygach i świadomości fałszywych zeznaniach obalamuconych świadków o czem zresztą sam miałem możliwość przypadkowo przekonać się, uprzejmie komunikuję, iż jestem w posiadaniu nazwisk świadków, którym dwa główne świadkowie oskarżenia, a mianowicie: Eugenja i Marja Osinowe zwierzały się, że w procesie W. Pana zeznały świadomości nieprawdę, będąc do tego namówione i przekupione przez niejakiego Zarebskiego.

O fakcie tym komunikuję w poczuciu krzywdy, jaka W. Panu została wyrządzona wyrokiem skazującym i napaściami ze strony prasy, służąc chętnie adresami i nazwiskami tych świadków, którzy będą skłonni potwierdzić to przed sądem.

Nie wątpię, że informacje te dopomogą W. Panu do oczyszczenia się od ciężących nań zarzutów w drodze wznowienia postępowania karnego, co przewiduje jasno art. 600 i 602 K. P. K. mówiąc, iż „wznowienie postępowania zakończonych w roku prawomocnym może nastąpić wtedy, gdy wyjdzie na jaw, że wyrok wydany pod wpływem fałszywego zeznania świadka“, co w danym wypadku miało bezwzględnie miejsce“.

Zaznaczamy, że Osinówna figurowała w procesie także jako „poszkodowana“.

Obniżenie taryfy poczfowej

W ministerstwie poczt i telegrafów debatowana jest dalej sprawa zmiany taryfy poczfowej. Wysuwane są projekty wprowadzenia zniżki opłat za kartki poczfowe. Kola gospodarcze a zwłaszcza izby handlowo - przemysłowe występują z żądaniem obniżenia opłat za listy do 25 groszy, a za poczfówki do 15 groszy. W uwzględnieniu zgłoszonych ministerstwu przez różne organizacje postulatów, zdecydowano obniżenie opłat za przesyłki próbek towarowych. Zniżka dotyczyć ma zarówno masowych przesyłek towarowych, jak i przesyłek pojedynczych i wyniesie około 20 procent.

Składaj odzież i bieliznę dla bezrobotnych

mundur, sprawdzono naszywkę gwiazdki..

Ale pan podający się za pułkownika oświadczył nagle:

— Moi panowie, pora jest zupełnie odpowiednia dla wykonania mego planu ćwiczeń nocnych.

— Hurra! Niech żyje nasz Koeppenick II! — zakrzyknęli oficerowie.

W tej chwili wkroczył na salę wyprostowany i trzeźwy aż do nieprzyzwoitości adiutant von Brenzel zbliżył się salutując służbowo do pułkownika:

— Rozkaz, panie pułkowniku!

Cisza zaległa salę.

— Panowie, rzekł pułkownik, przyjechałem kurjerem nocnym, który istotnie nie zatrzymuje się tutaj, ale zatrzymałem go sygnałem alarmowym, co mnie kosztowało 20 marek grzywny. Chciałem was zaskoczyć i to mi się udało w zupełności. Widzę, że umiecie się panowie bawić wcale nieźle. A teraz zabierzemy się do ćwiczeń nocnych. Or

Nowy Rok na Zamku

Zgodnie z przyjętym zwyczajem Pan Prezydent R. P. przyjmował onegdaj na Zamku życzenia z okazji Nowego Roku. Życzenia te złożył mu najpierw pan prezes rady ministrów A. Prystor oraz członkowie rządu, następnie ks. kardynał Kakowski, pp. marszałkowie sejmu i senatu, pp. prezesi Najwyższej izby kontroli państwa, sądu najwyższego, członkowie korpusu dyplomatycznego, posłowie i senatorowie, wyżsi urzędnicy państwowi itd.

Na naszym zdjęciu widzimy Pana Prezydenta w otoczeniu członków domu wojskowego i cywilnego, słuchającego przemówienia, wygłaszanego w imieniu korpusu dyplomatycznego przez nuncjusza apostolskiego.

Wkrótce superfilm produkcji „Sowkino“ p. t.

BEZDOMNI

(Pułkownik w żółci)

Całkowicie mówiony i śpiewany w języku rosyjskim

Wkrótce w kinie „Splendid“

Koeppenick II

W tym samym czasie, gdy świat cały pękał ze śmiechu, dowiedział się o przygodzie kapitana z Koeppenick, rozkazem Wilhelma II bataljon pułku piechoty stacjonowanego w Frankfurcie nad Menem został przeniesiony do małego miasteczka Cochem nad Mozela. Tranzlokacja miała być karą za niewłaściwe sprawowanie się oficerów bataljonu, którzy zaniedbywali ćwiczenia i zajęcia wojskowe, oddając się grze w karty, uciechom pijaństwa i wizytom u dam z półświatka.

W liczbie oficerów zdegradowanego bataljonu znajdował się porucznik Schmidt, skromny człowiek pochodzenia mieszczańskiego. Schmidt, w odróżnieniu od reszty kolegów pułkowych nie grał w karty, nie zaglądał do butelki, czytał natomiast książki treści naukowej i zajmował się grą na skrzypcach.

Pewnego wieczoru listopadowego, gdy deszcz lał jak z cebra, grono oficerskie zabiło czas przy stole w kasynie, zastawionym liczną baterją butelek z winem. Po opróżnieniu 37 butelek, porucznik Schmidt, któremu wino mocno uderzyło do głowy, powstał z krzesła i złożył biesiadnikom propozycję ogłoszenia miasta Cochem jako „niepodległego i wolnego“ państwa. Podgazowani oficerowie przyjęli propozycję z zachwytem; wniesiono kosz szampana i wychylono kieliszek na cześć nowego „państwa“, poczem ogłoszono „królem“ m. Cochem — porucznika - projektodawcę. „Król“ nałożył na ramiona czerwony obrus, ujął w dłoń jabłko, — symbol władzy królewskiej — i zasiadł majestatycznie na estradzie.

Wtem otworzyły się drzwi i w progu sali ukazała się zjawia: „regulaminowo umundurowany woj-

skowy w szarży pułkownika. Zjawia zaszalowała i donośnym głosem oświadczyła:

„Witam panów oficerów! Pułkownik Muel'er, nowomianowany dowódca waszego pułku. Chciałem wam złożyć wizytę nieoczekiwanie i widzę, że przyszedłem w porę“.

W sali zapanowała martwa cisza. Tylko porucznik Schmidt, piwny jak biała, nie stracił rezonu, zbliżył się do pułkownika i poklepał go przyjacielsko po plecach:

— Dobrze, dobrze. Pyszny kawał. Ale nie ma pan szczęścia. O pierwszej w nocy nie zatrzymuje się żaden pociąg.

Zwracając się do oficerów:

— Niech żyje pułkownik z Koeppenick!

Sala zatrzęsała się od oklasków. Pułkownik podniósł rękę, jakby chcąc uderzyć w stół, ale porucznik Schmidt złapał go za łokieć i wykrzyknął:

— Zdrowie pułkownika zanim okradnie kasę gminną!

Wśród ogólnego śmiechu okrążyło pułkownika, obmacywano jego

Włoska moda „narodowa“

Na mocy dekretu królewskiego została utworzona „Federazione Nazionale Fascista dell'Abbigliamento“, t. j. Federacja narodowa faszystowska ubiorów, która ma otworzyć pierwszą wystawę mody włoskiej. Zarządzenie królewskie ma na celu uniezależnienie mody i przemysłu ubraniowego od Paryża i utworzenie własnych ośrodków mody we Włoszech.

Bunt muezzinów

Sporą liczbę muezzinów aresztowano w Stambule za odmowę nawoływania wiernych do modlitwy w języku tureckim zamiast, jak do tychczas, w arabskim.

Rząd Mustafy Kemala wydał bowiem dekret nakazujący zastąpienie dotychczasowego wezwania „Allah“ tureckiem „Tanrı“. Wierni tradycjom religijnym muezzini sprzeciwiają się po większej części rozkazowi rządu republikańskiego, widząc w nim naruszenie przepisów Koranu.

„Opłatek“

u podoficerów rezerwy

Zarząd kola Związku podoficerów rezerwy R. P. w Łodzi zwołał w dniu 8 stycznia r. b. o godzinie 4 pop. w salach Stowarzyszenia drobnych kupców i przemysłowców chrześcijańskich w Łodzi (Kilińskiego 145) tradycyjny „Opłatek“ dla swych członków, ich rodzin i zaproszonych gości.

Cena udziału dla członków i ich rodzin zł. 2.50. Po wieczery zabawa taneczna przy dźwiękach doborowej orkiestry.

Feljeton

Kwestjonariusz

Wypełnianie długiej kolumny rubryki w różnych kwestjonariuszach ankietach lub zwykłych urzędowych druczkach, niezbędnych przy meldowaniu i wyrabianiu sobie do kumentów, sprawiło mi zawsze wiele trudności.

Jeśli chcę wyjechać zagranicę i uzyskać paszport, to muszę wpieryw podać władzom dokładny mój rysopis, aby na jego podstawie każdy urzędnik celny mógł mnie odróżnić od tysięcy innych ludzi, włóczących się po świecie. Do tego celu służą głęboko przemyślane i nader zreczenie ułożone pytania - pułapki, jak: twarz? czoło? oczy? nos? usta? i odpowiedzi na nie składają się w sumie na portret tak ścisły, że po tych danych ślepy by mnie poznał w ciemną noc bezkiesię zycową nad brzegiem Czarnego Morza. Ale wypełnić te rubryki — cóż za wysiłek intelektualny! Np. taka zwykła rzecz, jak twarz, zdawałoby się nie trudnego dać jej definicję, a w praktyce okazuje się, że nie wiem, jaką ja mam twarz. Dyskretnie zerknąłem w zwierciadło, uśmiechnąłem się i widzę: całkiem sympatyczna gęba! więc ucieśniony, pod rubryką „twarz” walę: przystojna.

Ale urzędnik jest niezadowolony. Przekreśla moją przystojność i pisze „pociągła”.

Czoło. Jakie ja mam czoło? Może szlachetne? Gdzie tam — poprostu równe.

Oczy. Pewnie marzące, pełne blasku, niezgłębione? Nie, tylko niebieskie, nie więcej!

Nos. Chciałem napisać figlarny, ale nie dał, wpisali „prosty” i już.

No to może przynajmniej usta pozwolą określić jakoś mniej szablonowo przymiotnikiem „pojętne”? I to nie! Usta mają być normalne. Trzeba mieć trąbę, jak słon, lub paszczę jak krokodyl, aby się doczekać innej definicji.

W rezultacie portret mój wypadł tak: twarz — pociągła, czoło — równe, oczy — niebieskie, nos — prosty, usta — normalne.

Hm, istotnie, teraz każdy mnie już w tłumie rozpozna. Nie ukryję się!

Inną trudność sprawia rubryka: zawód.

Dobrze temu, kto jest śpiewakiem, kominiarzem, czy pedikurzystą. Wpisuje poprostu: tenor, mistrz cechu kominiarskiego, lub chirurg nagniotkowy i jest wobec władzy w porządku.

Ale są ludzie o nieokreślonej bliżej kondycji socjalnej, którzy żyją z nieuchwytnych kombinacji i ci nie wiedzą, co w tej rubryce napisać.

Ja sam w młodości byłem niebieskim ptakiem, zajmowałem się poezją i spekulacjami filozoficznymi i pytanie to wprawiało mnie w kłopot nielada.

Przyjechałem kiedyś do Kolumbii, zatrzymałem się w wykwiętym hotelu „Pod rozkwitłą Różą” i zaraz podsunięto mi druczek meldunkowy z rubryką: zawód.

Po krótkiej chwili zadumy i okieslenia piórem kótek w powietrzu nad tą kartką machnąłem: Kochanek Muzy.

Myślałem, że zaimponuję Kolumbianom, ale wyszło wręcz przeciwnie.

Wpadł do mnie czerwony z oburzenia właściciel hotelu i srodze gębę rozpuścił, że bardzo się mylę, jeśli przypuszczam, że jego zakład to „taki hotel”, bo u niego w zeszłym roku w przejeździe do Stanisławowa zatrzymała się sama hrabina Potocka i on sobie stanowczo wyprasza, abym się tu meldował w charakterze kochanka jakiegś tam lafiryndy, bo on musi dbać o reputację swego zakładu.

Napróżno po rycersku stawałem w obronie czci Muzy. Powiedział mi, że jej nie zna i na oczy widzieć nie chce i dał do wyboru: albo ina-

Nowa procedura cywilna

Radykalne zmiany w dotychczasowej praktyce

Co się zmieniło od 1 stycznia 1933

V. Apelacja, kasacja, zażalenie

Jak wiadomo stronom przysła, prawo odwołania się do sądowych orzeczeń i zarządzeń do wyższej instancji w drodze apelacji, kasacji lub zażalenia (dotychczas skargi incydentalnej).

Według nowej procedury strona będzie mogła wnieść apelację, kasację lub zażalenie tylko wówczas, gdy w ciągu 7 dni od ogłoszenia orzeczenia, (chyba gdy chodzi o orzeczenie, które sąd doręcza z urzędu), zażąda sporządzenia uzasadnienia. Jest to przepis, którego strony powinny przestrzegać, albowiem niezłanianie uzasadnienia w terminie, pozbawia je prawa korzystania ze środka odwoławczego. Odbiega to od dotychczasowych przepisów, gdyż dotychczas prawo wniesienia odwołania nie było uzależnione od żądania przez stronę umotywowania orzeczenia.

Nowy jest przepis, że sąd drugiej instancji może odesłać sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania; dotychczas sąd drugiej instancji zawsze wydawał orzeczenia merytoryczne, t. j. orzekał co do istoty sprawy.

Apelację od wyroku sądu grodzkiego można wnieść, gdy wartość przedmiotu sporu przeżyjsza 100 złotych. (Kodeks przewiduje pod tym względem wyjątki w przypadkach naruszenia przepisów prawa formalnego).

Dotychczas jednoosobowe orzeczenie było możliwe tylko w sądzie grodzkim i w sądzie okręgowym, jako pierwszej instancji. Obecnie ze względu na oszczędnościowych rozszerzono to i na sąd drugiej instancji, który w sprawach osadzonych przez jednego sędziego, może orzekać jednoosobowo, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przenosi 500 złotych, a nie przeżyjsza 20.000 złotych.

W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 500 złotych, nie może orzekać je-

den sędzia, lecz sąd kolegiálny (w składzie 3 sędziów), a to dlatego, że w sprawach tych nie można założyć kasacji (o czym będzie mowa niżej), a temsamem sąd drugiej instancji jest instancją, wydająca ostateczne orzeczenie. Postanowienie to podyktowane jest względami należytego wymiaru sprawiedliwości, gdyż orzeczenie, wydane w składzie 3 sędziów daje większą gwarancję słusznego rozstrzygnięcia sprawy.

Dotychczas wszystkie wyroki sądu drugiej instancji z wyjątkiem w sprawach przeciwko skarbowi państwa były natychmiast wykonalne; wniesienie kasacji nie wstrzymywało wykonania wyroku, chyba, że sąd wyraźnie wykonał wstrzymał. Obecnie wyrok sądu drugiej instancji nie ma natychmiastowej wykonalności: a) w sprawach o prawość rodu i o ustalenie stanu cywilnego; b) w sprawach o rozwiązanie lub o unieważnienie małżeństwa; c) w sprawach przeciwko skarbowi państwa, oraz przedsiębiorstwom państwowym za sterowanymi przez prokuratorę generalną. Poza to sąd wstrzymuje z urzędu sprzedaż nieruchomości do czasu uprawomocnienia się wyroku.

Kasacja z małym wyjątkiem jest dopuszczalna tylko gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przenosi 500 złotych. Nie jest ona wogóle dopuszczalna w sprawach o naruszenie posiadania i w postępowaniu egzekucyjnym. Dotychczas kasację można było wnieść, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przenosiła 300 złotych. Ustawodawstwo poszło w kierunku utrudnienia kasacji w celu odciążenia sądu najwyższego. Czy przepis ten jest celowy jest rzeczą wątpliwą. Z motywów ustawodawczych nie wynika, że twórcy procedury posługiwali się w tym przedmiocie ścisłymi danymi statystycznymi, uzasadniającymi właśnie takie przesunięcie wżwyż granicy dopuszczalności kasacji.

Dotychczas sąd najwyższy orzekał wyłącznie jako sąd kasacyjny, t. j. gdy uznawał zaskarżony wyrok za niesłuszny uchylał go i przekazywał sprawę sądowi drugiej

instancji do ponownego rozpoznania, sporu zaś samego nigdy nie załatwiał. Obecnie sąd najwyższy może w określonym zakresie orzekać co do istoty sprawy, t. j. może sam wydać wyrok zasądający lub oddalający powództwo zamiast odesłać sprawę sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. W tym przypadku sąd najwyższy występuje jako sąd rewizyjny. Inowacja ta umożliwi skrócenie postępowania i stanowi oryginalny twór polskiego ustawodawstwa, polegający na połączeniu dwóch różnych systemów procesowych, kasacji i rewizji; połączenia tych dwóch systemów żadna z dotychczasowych procedur cywilnych nie przyjęła.

Ponieważ, jak wyżej podkreślono w postępowaniu egzekucyjnym i w sprawach o ochronę posiadania nie służy kasacja, a właściwym do rozpoznania sporów w tych przedmiotach jest jedynie sąd grodzki w pierwszej i sąd okręgowy w ostatniej instancji (w nielicznych przypadkach w postępowaniu egzekucyjnym — sąd apelacyjny), praktyka sądowa w postęp. tych będzie się opierała przeważnie na orzeczeniach sądów okręgowych w czasie, gdy w pozostałym postępowaniu procesowym kierunek będzie nadawało orzecznictwo sądu najwyższego. Orzecznictwo sądu najwyższego spełnia bardzo ważne zadanie: uzupełnia luki w przepisach prawnych, którym w obliczu stale zmieniających się i wielce różnorodnych stosunków życiowych prawodawca nie jest w stanie zapobiec. Orzecznictwo tylko wówczas może spełnić to zadanie, gdy jest jednolite, a sprostać temu może tylko sąd najwyższy, jako jedyny do tego powołany i zaopatrzone w tym w specj. aparat organizacyjny (biuro orzecznictwa). Nie może natomiast być jednolite takie orzecznictwo, które powstaje wskutek rozstrzygnięć różnych sądów, w szczególności w naszym państwie, gdzie obowiązywały i obowiązują różne systemy prawa. Należą sądy nie komunikują się ze sobą w kwestjach orzecznictwa i nie rozporządzają niezbędnymi do

tego środkami. Z tego powodu, aczkolwiek wprowadzona została jednolita procedura, to jednak jednolicie stosowana będzie ona tylko w tej jej części, w której dopuszczalna jest kasacja.

Gdy chodzi o sprawy mniejszej wagi, jak naruszenia posiadania, można się z tym stanem rzeczy pogodzić. Inaczej jednak rzecz ta się przedstawia, gdy chodzi o egzekucję. Jak już w innym miejscu zaznaczono egzekucja jest celem każdego procesu cywilnego i stanowi istotę dochodzenia prawa. Bez względu na niedopuszczalność kasacji również w sprawach większej wagi jest z ujmą dla procesu, tembardziej, że w obecnym stanie rzeczy orzecznictwo poszczególnych sądów, siłą rzeczy, musi być rozbieżne i tem samem szkodliwe dla życia gospodarczego, a to dlatego, że wierzyciel nigdy nie może mieć pewności, iż w innym okręgu sądowym, a w szczególności w innej dzielnicy, nie spotka go niespodzianka w postaci odmiennego stosowania przepisów egzekucyjnych. Szkodliwy wpływ takiego stanu rzeczy na życie gospodarcze ujawni się najbardziej w stosunkach kredytowych

Terminy

Wobec odmiennego uregulowania, warto zapoznać ogół z terminami do wniesienia pozwu, sprzeciwu, zarzutów na nakaz zapłaty i środków odwoławczych. Terminy te wynoszą:

a) do wytoczenia powództwa o ochronę posiadania — 1 miesiąc od dnia, w którym powód dowiedział się o naruszeniu, najpóźniej jednak 6 miesięcy, licząc od chwili naruszenia; o ile naruszenie nastąpiło przed dniem 1 stycznia 1933 roku, termin ten wynosi 1 rok;

b) do założenia sprzeciwu od wyroku zaocznego — 2 tygodnie od doręczenia tego wyroku;

c) do wniesienia zarzutów na nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, wydany z weksłu lub czeku — 3 dni, a jeżeli był wydany na podstawie innego dokumentu — 1 tydzień od dnia doręczenia nakazu;

d) do założenia apelacji od wyroku sądu okręgowego — 2 tygodnie od doręczenia wyroku z uzasadnieniem; do założenia apelacji od wyroku sądu grodzkiego termin dwutygodniowy liczy się od zawiadomienia strony, że wyrok z uzasadnieniem został sporządzony;

e) do założenia kasacji — 1 miesiąc od doręczenia wyroku z uzasadnieniem;

f) do wniesienia zażalenia — 1 tydzień od ogłoszenia, a w pewnych przypadkach od doręczenia postanowienia, a jeżeli chodzi o zarządzenie przewodniczącego termin ten liczy się od chwili wydania zarządzenia.

Jak widać z powyższego zestawienia, terminy do założenia apelacji i kasacji zostały, w porównaniu z dotychczasowymi przepisami, znacznie skrócone, co odpowiada dążeniu nowej procedury do skrócenia postępowania.

Dr. Armand Akerberg.

STOWARZYSZENIE „RODZINA POLICYJNA“

Koło Łódź Miasto

urządza w sobotę, dnia 7 stycznia 1933 r. o godz. 22

Wielki Bal Maskowy

w sali Filharmonji, ul. Narutowicza Nr. 20.

Mnóstwo niespodzianek. Do tańca przygrywać będą 2 orkiestry

— Bufet na miejscu obficie zaopatrzone. —

CENA BILETÓW ZŁ. 3.—

PP. Akademicy, oficerowie i członkowie Stow. po zł. 2.—

Bilety do nabycia w dniu balu w Kasie Filharmonji od g. 10 do 15 i od g. 17

czej wypełni druczek, albo poszukam innego noclegu. Cóż było robić? Ustąpiłem, wpisałem „rutynowany parnasista” i jakoś uszło, ale mimo to pluskwy mnie przez ze mną gryzły całą noc.

Bóg mnie ustrzegł przed karierą naukową, bo gdybym był został

profesorem uniwersytetu to w spe- cjalnej ankiecie musiałbym odpowiedzieć na pytanie, co robi moja żona i czy przypadkiem nie doznaje lekkiego rozstroju wladz umysłowych?

No, proszę! Jakież małż wie, co robi jego żona, a jeśli wie, to glu-

pi byłby publicznie się tem chwalić, bo zaraz mu nałożą większy podatek obrotowy.

A co do tego rozstroju, to także nieprzyjemnie samemu na to pytanie odpowiadać: tak.

Niech to już lepiej inni orzekną.

RYUNKI, PLAKATY,

dyplomy, adresy i t. p. wykonuje efektywnie

E. SCHMIDT, Ks. Młyn 5

Tel. 126-89.

Wiadomości bieżące

Zmiany w urzędach skarbowych

Naczelnik I urzędu skarbowego w Kaliszu p. Jan Polakowski przeniesiony został na emeryturę, a na jego miejsce przychodzi kierownik VII urzędu skarbowego w Łodzi p. Henryk Plackowski. Naczelnikiem III urzędu skarbowego w Łodzi mianowany został kierownik ekspozytury urzędu skarbowego w Pabjanicach p. Józef Starowski, a na jego miejsce — dotychczasowy jego zastępca p. J. Władysław.

Naczelnik III urzędu skarbowego w Łodzi p. St. Martynowski przechodzi do izby skarbowej w Łodzi do wydziału podatku dochodowego. Tamże również zostaje przeniesiony jego zastępca p. Wasilewski.

Kierownikiem VII urzędu w Łodzi zostaje mianowany p. Kupke, zastępca kierownika V urzędu skarbowego w Łodzi.

Dopiero 1 kwietnia obowiązuje w Łodzi nowa taksa komornikowska

W związku z pogłoskami, jakoby z dniem 1 stycznia r. b. na terenie Łodzi miała obowiązywać nowa taryfa komornikowska, dowiadujemy się z sądu okręgowego w Łodzi, iż rozporządzenie dotyczące narazie innych dzielnic kraju, natomiast w Łodzi wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia r. b. (p)

Egzaminy drogistów w dniach 16 i 17 lutego

W dniach 16 i 17 lutego r. b. w urzędzie wojewódzkim w Łodzi odbędą się egzaminy w celu uzyskania świadectw na materialistów (drogistów).

Zainteresowani winni składać odnośne podania w terminie do dnia 1 lutego r. b. przyczem należy załączyć kwit kasy skarbowej z opłatą 32 zł. taksy za egzamin, poświadczenie obywatelstwa, 3 poświadczone fotografie, metrykę urodzenia i świadectwa szkolne.

Podania złożone po oznaczonym terminie, nie będą uwzględniane i zgłaszający się nie zostaną już do puszczenia do egzaminu. (a)

Uroczyste oddanie do użytku kolonji im. Montwiła Mireckiego

Na wczorajszym posiedzeniu magistratu omawiano specjalnie kwestję uroczystego odsłonięcia tablicy pamiątkowej wmurowanej w ścianę jednego z domów kolonji mieszkaniowej im. Montwiła Mireckiego. W czasie dyskusji po stanowiono jednak odsłonięcie tablicy połączyć z uroczystością oficjalnego oddania do użytku kolonji na Polesiu Konstantynowskim. Uroczystość ta odbędzie się w dniu 15 stycznia r. b. i zostaną na

Sanacja przemysłu spożywczego poprzedzi zawarcie umowy zbiorowej w piekarniach

Konferencja w województwie odbyć się ma jutro

W związku z trwającym za targiem między producentami pieczywa, a pracownikami piekarskimi, kierownictwo związku zawodowego robotników przemysłu spożywczego w Łodzi zwróciło się w dniu wczorajszym do inspektora pracy p. Wojtkiewicza z prośbą o interwencję w kierunku szybszego zwołania zapowiadanej konferencji z piekarzami

w urzędzie wojewódzkim. Jak wiadomo, na ostatnim posiedzeniu komisji cennikowej przy magistracie przed przystąpieniem do omówienia kwestji zlikwidowania stanu bezumownego w piekarniach, producenci pieczywa wskazali na szereg bolączek zawodowych, wysuwając kilka postulatów, dotyczących usunięcia z życia normalnego objawu nieuczciwej konkurencji. Od realizacji swych postulatów

piekarze uzależnili zawarcie nowej umowy z czeładnikami.

Ponieważ na konferencji wskazano na anty-sanitarne warunki przywozu chleba do Łodzi, całą sprawą zainteresował się urząd wojewódzki, który zapowiedział zwołanie wielkiej konferencji aprowizacyjnej dla przedyskutowania całości kształtu bolączek przemysłu spożywczego. W pierwszym rzędzie na wspomnianej konferencji reprezentanci cechów piekarskich i związków zawodowych przedstawia swe stanowisko i poglądy na sprawę zamierzonej sanacji stosunków w piekarniach,

zreferują zmodyfikowaną kalkulację kosztu wypieku i proponują stawki nowego cennika. Jak nas informują, w re-

zultacie tej konferencji, która ma być zwołana na dzień 5 b. m., wydział aprowizacji województwa w porozumieniu z okręgowym inspektorem pracy wyśle na miasto specjalne komisje lustracyjne dla zbadania stosunków w łódzkich piekarniach. Jednocześnie

komisje kontrolne zlustrować wszystkie targowiska

na terenie m. Łodzi, celem zbadania warunków przywozu pieczywa do Łodzi i sprawdzenia w jakim stopniu przestrzegany jest cennik. Po za tem w myśl postulatów związku pracowniczych inspektorat pracy dokona lustracji we wszystkich piekarniach dla pociągnięcia do odpowiedzialności winnych

Teatr świetlny CASINO

Rekord powodzenia wielkiego historycznego filmu

Księżna Łowicka

W rolach głównych:

Jadwiga Smosarska
Józef Wegrzyn
Stefan Jaracz

Dla uprzyświecenia jaknajszerszym rzeszom publiczności obejrzenia tego monumentalnego tworu kinematografii polskiej

Ceny miejsc niższe na wszystkie seanse

III miejsce zł. 1.09
II „ zł. 1.50
I „ zł. 2.50

Okupacja fabryki materiałów piśmiennych

W sobotę wybuchł w fabryce firmy „A. J. Ostrowski” (Na rutowicza 34) strejk personelu drukarni i innych działów.

Na dwa tygodnie przed Nowym Rokiem wypowiedziano pracę siedmiu pracownikom zaś w sobotę oznajmiono pracownikom zecerom, że przestają pracować.

Zredukowani postanowili okupować fabrykę i po krótkiej naradzie z pozostałymi pracownikami, zyskali ich poparcie.

Ogółem okupuje fabrykę 60 pracowników, w tem około połowa kobiet. (p)

nieprzeprzeganie 8-godzinne-go dnia pracy.

Zdaniem związków bowiem tylko eksploatacja robotników i niehonorowanie taryfy płac umożliwia wielu niesolidnym przedsiębiorstwom uprawianie szkodliwej dla wszystkich piekarni konkurencji.

Jak nam dalej donoszą konferencja

i rokowania w sprawie zawarcia nowej umowy zbiorowej w piekarniach

została w ostatniej chwili odwołana

przez inspektora pracy do załatwienia wyżej wymienionych bolączek. Prawdopodobnie obydwie konferencje doprowadzą do pozytywnych rezultatów, gdyż władze administracyjne dokładają wiele starań w kierunku złagodzenia konfliktu, którego

likwidacja jest już tylko kwestją paru dni.

Tkálnia scheiblerowska w dalszym ciągu będzie unieruchomiona

Onegdaj rozeszły się pogłoski, że unieruchomiona została tkálnia „Zjednoczonych Zakładów K. Scheiblera i L. Grohmana”, mieszcząca się przy ul. Kilińskiego.

Jak nas informują z dyrekcji zakładów, pogłoski te nie odpowiadają prawdzie i żadnego dalszego przyjmowania robotników przed dniem 9 b. m. nie będzie.

Jeżeli chodzi o majstrów tkalni z ul. Kilińskiego, jak dotychczas, korzystali oni z zapomóg z F. B. również i z zasiłków, wypłacanych przez administrację, a wynoszących 25 proc. normalnych zarobków.

W tygodniu bieżącym majstrowie tkalni zasiłków ze strony fabryki już nie otrzymują. (p)

„Gentelman” nie ruszy!

Dopóki zapasy w magazynach nie wyczerpią się

W początkach grudnia r. ub. zamknięto fabrykę wyrobów gumowych firmy „Gentelman” (Limanowskiego 156), zwalniając z pracy około 2.000 robotników.

Początkowo przypuszczano, iż fabryka unieruchomiona będzie po upływie miesiąca względnie sześciu tygodni.

Zwróciliśmy się do dyrekcji

wspomnianej firmy, gdzie oświadczyliśmy, że, jak dotychczas, brak jest jakiegokolwiek danych co do terminu wznowienia pracy.

Posiadane obecnie na składzie obuwie wystarczy jeszcze na czas dłuższy, zaś dopóki zapasy nie będą wyczerpane, nie ma mowy o wznowieniu pracy. (p)

Najgłośniejsza para aktorów

Sylvia Sydney
Fredric March

w filmie

„Blaski i cienie miłości”

który wywołał wielkie poruszenie wśród milionowych rzesz kinomanów świata.

Dźwiękowy Kino-Teatr

„CAPITOL”

Dziś i dni następnych!

Artydzielo filmowe reżyserja S. Van Dyke'a p. t.

Symfonia pieśni, miłości i tańca, osnuta na tle życia i obyczajów mieszkańców malowniczych wysp na dalekich morzach południowych. Czar smętnych i upojnych melodji Kubańskich!

NAD PROGRAM! Dźwiękowy dodatek i aktualności z kraju!

Ceny miejsc niższe!

Nenita, Kwiat Havanny

W rol. gł. Lupe Velez, Lawrence Tibbett, Ernest Torrence

Bilety ulgowe ważne bez ograniczeń

Początek o g. 4.30, w soboty, niedziele i święta o g. 12.30. Sala mocno ogrzana

Film nagrodzony złotym medalem przez Ligę Narodów w Genewie

„Ziemia niczyja”

DZIEJE JEDNEGO STREJKU

15 dni i 15 nocy dobrowolnego więzienia w murach fabryki

Prawie wszystkie dzienniki łódzkie rozpisują się na temat włoskiego strejku w fabryce Schlösserów w Ozorkowie. Jedne wykoszlwiają całą sprawę, inne całą zasługę w dostarczaniu żywności strejkującym itp. przypisują księdzu no i naginają fakt do swojego widzimisie. Poniżej podajemy tragiczne dzieje strejku, skrócone przez członka komisji strejkowej.

Od szeregu miesięcy fabryka Schlösserów w Ozorkowie czynna była półtora, 2 i 3 dni w tygodniu. Wpłaty odbywały się na raty, przyczem fabryka zalegała po 3 tygodnie. Skutkiem tego nie było prawie tygodnia bez strejku lub protestu. Zarobki były bardzo małe, **kazę zarabiał od 3 do 7 zł. tygodniowo.**

Jeżeli w jednym tygodniu nie wyrobił sztuki, otrzymywał 3 zł, a konto, z powodu złej osnowy, a gdy w drugim tygodniu nie oddawał sztuki, otrzymywał znowu 3 zł, zaliczki. Gdy wreszcie na trzeci tydzień oddawał sztukę i miał zarobek 7 zł., po potrąceniu obu za leżek i kasy chorych, otrzymywał parę groszy do domu. Na leży dodać, że w fabryce pracuje 1960 ludzi i z fabryki tej żyje całe miasto. Robotnik jest wybredzony do ostateczności.

W sierpniu ub. r. wybuchł strejk na ile obniżki płac. Strejk ten trwał 3 tygodnie. Skończyło się tem, że komisja strejkowa znalazła się w więzieniu i place obniżono o 15 proc.

Ohydna gra

Wzajemnie za to, dyr. Eborowicz zobowiązał się pędzić fabrykę 5 dni w tygodniu aż do 5 grudnia. Z umowy tej nie wywiązał się, a fabryka była czynna tylko 2 dni. Z tygodnia na tydzień wywieszano ogłoszenia o dalszym uruchomieniu fabryki, lub nawet robiono to ustnie wieczorem, kazano przyjść następnego dnia, a rano, kiedy robotnicy przychodzili do pracy, wysyłano ich całymi paczkami do domu.

Ostatnio kazano również przyjść wszystkim do pracy. Rano, gdy przybyli, zastali bramę zamkniętą, a w ich oczach wywieszono ogłoszenie, że fabryka jest nieczynna z powodu braku węgla. Powstało wielkie rozgoryczenie i dopiero na interwencję miejscowego komendanta policji, wpuszczono ludzi i fabryka w tym dniu była czynna. Słowem administracja prowadziła

ohydna grę z egzystencją dwóch tysięcy ludzi.

Strejk włoski

Przed upływem wyżej wspomnianej umowy delegaci robotników udali się do dyrekcji na konferencję. Tam im oświadczono, że fabryka będzie wydzierżawiona i przechodzi w ręce M. Fogla; przez co dwutygodniowym wymówieniem stać będzie 10 dni. Zaraz po tem wywieszono ogłoszenie, że wymawia się dwa tygodnie, t. j. do 24 grudnia 1932 r. i po tym terminie fabryka będzie zamknięta na czas nieograniczony. Powstało wielkie poruszenie wśród robotników. Najbliższa przyszłość malowała się w czarnych barwach. Wiadomem było, że firma jest nad brzegiem bankructwa i robotnicy mogą się znaleźć bez środków do życia. Ani pracy, ani zapomogi, gdyż zaledwie jedna czwarta ogółu robotników ma prawo do zapomóg (156 dni wypracowanych). Gdyby okazało się prawdą, że fabrykę wydzierżawił Fogel, to niewiedomo było, co on zrobi. Był mo-

że nie wszystkich przyjąłby do pracy. Oberwałyby zarobki, jak to uczynił w swojej starej fabryce, od 20 do 30 proc.

Na 3 dni przed upływem terminu wymówienia robotnicy jednogłośnie proklamowali strejk włoski.

Kobiety padają z wycieńczenia

Na zebraniu wyłoniono komisję strejkową i wystawiono następujące żądania: 1) Zdjęcia ogłoszeń. Zapewnienia wszystkim robotnikom na dotychczasowych warunkach pracy i płacy. Zaprzestania redukcji i przyjęcia zredukowanych. 2) Uznania delegatów. 3) Niepociągania nikogo do odpowiedzialności za strejk. 4) Normalnych wypłat. 5) Zaliczki na święta. 6) Przywrócenia umowy zbiorowej i cennika płac z 1928 roku. 7) Wynagrodzenia za niewypracowane dni według zawartej umowy. 8) Pełnego tygodnia pracy. 9) Zwolnienia rob. Tomaszewskiego.

Odbyta w tej sprawie konferencja, w której wzięli udział insp. pracy Wojtkiewicz, dyr. Eborowicz, wice-starosta, kom. policji na pow. łęczycki oraz delegaci robotników, była bez rezultatu, ponieważ nie można było się dowiedzieć, co myśli ewentualny dzierżawca, a dyrektor i inspektor pracy wzbranił się ściągnąć go na miejsce. Jedynie domagali się od robotników opuszczenia fabryki. Inspektor zajmował stanowisko jednostronne i nawet się rozgniewał, kiedy mu zarzucano, że broni interesów fabryki.

Już w 3 dniu strejku kobiety zaczęły padać z wycieńczenia.

Maszyny zamiast łóżek

Jako członek komisji strejkowej obchodziłem w nocy fabrykę z innymi, aby strzec porządku. Obraz, jaki się tu przedstawiał jest niemożliwy do opisania. Kobiety, starcy i młodzież, wszystko to leżało jak śledzie. Na maszynach, na stołach, na wózkach, na posadkach, na wulkach, w skrzynkach ze szpulkami, skuleni w kłębek, wreszcie w hawelnie, tylko głowy było widać, a na czem na wzebranych falach oceanu. Całe miasto było postawione na nogi. Nazewnątrz utworzył się komitet pomocy żywnościowej, który wspólnie z

komisją strejkową, zbierał żywność. Niema sklepu, ani też obywatela, za wyjątkiem nielicznych, którzyby nie przyszli z pomocą. Chleb, wędlina, cukier, herbata, kawa, mleko i t. p. napływały masowo. Okoliczni rzeźnicy na zmianę gotowali obiady. Lekarze Adamiec i Orłowski ofiarowali współpracę bezinteresownie, udzielali oni pomocy lekarskiej i materialnej. Utworzył się główny komitet żywnościowy w fabryce i na poszczególnych oddziałach, gdzie dzielono się żywnością oraz przychodzono z pomocą rodzinom nazewnątrz fabryki.

Trumna mi się tu należy!

W zamiarze wyrzucenia robotników na ulicę, puszczono w ruch najohydniejsze machiny. Szczególnie do tego przyczyniała się straż fabryczna. Ale to nie odstraszyło robotników. Mimo śmiertelnego omdlenia nie chcieli opuścić fabryki. Do rob. Kaweckiej wprowadzono na jej żądanie do fabryki księdza. Ze łzami w oczach błagała, aby jej nie zabierano z fabryki.

— Tyle lat przepracowałam — mówiła — teraz mnie chcą wyrzucić na bruk, jeszcze mi się trumna tutaj należy.

Robotnicę Kubusową, kiedy zawieziono do domu, nie było tam nie prócz wody w kubie. Komitet przyszedł jej z pomocą.

Obłędzenie kanforu

Na dzień 21 grudnia dyrektor obiecał ponowną konferencję i zawiadomił, że dzierżawa w 99 procentach jest już zatwierdzona. Gdy nadszedł ten dzień, przysłał świstek papieru z Warszawy, że na konferencję nie przyjedzie. To wzburzyło robotników do ostateczności. Na domiar złego w bielniku po często wyciągać towary z kwasem, w czem wyręczał robotników strażacy i majstrowie. To doprowadziło robotników do wściekłości. Niejedni już chcieli łapać za wałki. Dzięki zimnej krwi delegatów, udało

WIELKI BAL MASKOWY

W sobotę, dnia 7 stycznia t. m. w sali Filharmonji „Rodzina Polityczna” urządził wielki bal maskowy.

Bal ten ma już ustaloną markę w szerokich sferach eleganckiej Łodzi i corocznie gromadzi najwytworniejszą publiczność. Bal tegoroczny zapowiada się specjalnie do brzo, dzięki wielkim wysiłkom gospodarzy, którzy nie szczędzą sił i kosztów, by stworzyć imprezę naprawdę imponującą.

się opanować sytuację. Obermajster, który wówczas tam przebywał i uśmiechał się pod wąsem, może zawdzięczać życie jedynie tylko delegatom. Aby przyspieszyć konferencję **kobiety obległy kantor.** Natychmiast na miejsce zjechał starosta oraz inspektor pracy Opolski. Dyrektor jednak nie przyjechał. Robotnicy rozłożyli się na podłodze w kantorze i nie chcieli go opuścić. Padały przytem najrozmaitsze wyzwiska pod adresem dyrektora. Przyjazd inspektora nie dał żadnych wyników.

Msza w sali fabrycznej

Na piątek wigilijny zwołano konferencję w magistracie. Robotnicy nie zgodzili się na to, aby tam udała się komisja strejkowa w obawie aresztowania. Prosił natomiast, aby odbyła się ona na terenie fabryki, na co ci panowie się nie zgodzili. Wobec tego konferencja się nie odbyła.

Tegoż dnia komitet żywnościowy otrzymał list od stow. mężczyzn - katolików, że ci ofiarują 2.000 strucli na wigilję. Jednocześnie ksiądz miejscowy ofiarował tyleż opatków, **oraz msze na terenie fabryki,** która została odprawiona. Przedostanie się księdza na teren fabryki przyniosło przykre następstwa. Ktoś złośliwy przypuszczał, że dzięki temu powstana nieporozumienia i robotnicy przedziew opuszczają fabrykę. Na drugi dzień powstały kłótnie wśród robotników. Ktoś rzucił: komisja jest bezradna, niech ksiądz prowadzi akcję! Nieomal doszłoby do bójk, na co czekał strażacy. Dzięki energicznej postawie komisji oraz kilku uświadomionych robotników udało się opanować sytuację.

Bez jedzenia i światła

W drugim tygodniu strejku dyrekcja, chcąc zmusić robotników do opuszczenia murów fabrycznych, **wstrzymała parę, potem wodę, następnie światło, a potem i jedzenie.**

Wpuszczano tylko do portierni. Robotnicy z zewnątrz siłą wdzierali się do fabryki. Komisja z lampkami w rękach musiała całe noce krążyć między maszynami, by pilnować porządku. Objając się o maszynę, nie mogliśmy wprost chodzić z wycieńczenia. Rob. Hanczak przewrócił się o maszynę, skaleczył rękę i wybił sobie zęby. Wielu dostało reumatyzmu.

30 osób wywieziono do domów, około 150 udzielono na miejscu pomocy lekarskiej.

Nie pozwolę robić hotelu!

Z inicjatywy delegatów zwołano ponownie konferencję. Tym razem na dzień 29 grudnia do magistratu. Robotnicy zdecydowali się wysłać swych przedstawicieli do magistratu w liczbie 36 osób. Na konferencji tej był obecny insp. Wojtkiewicz. I teraz nie doszło do zgody; dyrektor już zgodził się na podpisanie umowy, ale nie było pewności, co do ewentualnego dzierżawcy. Delegaci postawili wniosek, że sami udadzą się do niego do Łodzi. Dyrektor i inspektor byli przeciwni temu. Starosta popierał ten zamiar. Na tem tle powstał spór między starostą a dyrektorem i inspektorem. Dyrektor począł się unosić i krzywić, że **nie pozwolę robić hotelu z fabryki.**

Powstało oburzenie wśród delegatów. Wobec zakłócenia spokoju przez dyrektora, starosta rozwiązał konferencję.

Na drugi dzień 8 delegatów udało się do Fogla do Łodzi. Tam się okazało, że naprawdę bierze on w dzierżawę fabrykę, ale czeka na opuszczenie jej przez robotników. W wyniku konferencji daje on przyrzeczenie, że fabrykę utrzyma w ruchu 6 dni, w tygodniu. Redukować nie będzie, z wyjątkiem tych, którzy nie mają rzeczywistej pracy. A o ile brak im będzie dni do zapomogi, to da im je dopracować. O ile ich będzie nie dużo, to pracę dla nich znajdzie. Co zaś się tyczy płacy, to nie chce więcej płacić niż płaci średni przemysł w Łodzi. Delegatów uznaje i fabrykę uruchamia 10 stycznia 1933 r. To wszystko tylko na słowo, umowę ani protokółu na to zrobić nie chce.

Robotnicy opuszczają fabrykę

Wobec tego delegaci udali się do p. wojewody z prośbą o interwencję. Tam już czekał inspektor Wojtkiewicz. Po przedstawieniu sprawy p. wojewoda polecił, aby inspektor wywarł nacisk na Fogla, by za targ zlikwidować. Na jednoczesny wniosek delegatów robotników i inspektora postanowiono jeszcze tego dnia sprawę tę załatwić. Delegaci udali się do inspektoratu pracy i tam ściągnięto również Fogla. Po długiej konferencji to co u siebie przyrzekł, podpisał w formie protokołu. Oddzielną również umowę podpisał dyrektor. Tego dnia o godz. 24 w nocy odbyło się zebranie w fabryce, i **robotnicy opuścili mury fabryczne po 15 dniach** przebywania w nich. Niektóre kobiety z wycieńczenia ledwie szły do domu, albo prowadziły się pod ramię. Obecnie nikt nie przyjdzie do siebie.

Na jednej z konferencji oświadczono, że podpisanie umowy, to jeszcze nie wszystko. Można podpisać i nie wykonać. Wobec tego, na ostatnich zebraniach robotnicy postanowili do pracy nie przystępować, w razie gdyby zaszły jakieś zmiany.

Ozorków pokazał swą solidarność. Dalsze powodzenie akcji zależy od silnej organizacji, która by wywalczyła lepsze warunki pracy i płacy.

S. Langiewicz.

Nowość!
WALIZKOWY
Nowość!

PATEFON ELEKTRYCZNY

szwajcarski

THORENS'A

Elektryczność
do każdego
sprzętu

1. Prąd elektryczny zastępuje nakręcanie.
2. Patefon Thorensa sam zatrzymuje płytę.
3. Koszt zużycia prądu wynosi ca. 1 grosz na godzinę.
4. Wykonanie solidne; wiele nowoczesnych udogodnień.
5. Korzystne warunki kupna, za gotówkę i na raty.

Prosimy zwrócić uwagę na nasze okno wystawowe!
Służymy nieobowiązującym do kupna pokazem!

Sklep Elektrowni Piotrkowska 115,
— Telefon 134-42. —

Po długich i ciężkich cierpieniach rozstała się z tym światem 1.1.—1933 i w tym samym dniu pochowana została nasza najukochańsza i nieodżałowana córka i siostra

Tosia Grossówna

w 14-ej wiosnie życia
o czem zawiadamia pogrążona w nieutulonym żalu
Stroskana Rodzina

Z powodu przedwczesnego zgonu naszej kochanej koleżanki

Tosi Grossówny

wyrażają pozostałej Rodzinie najszczerze współczucie
KOLEŻANKI

Wyrazy szczerego współczucia naszym PP. Szefom z powodu śmierci Ich Ojca

A. I. BLUMA

składają
Personel i Majstrowie
firmy **PATFBERG i S-ka**

Tajemnica napadu

Złośliwość, a nie chęć zysku

Adolf Malinowski (Limanowskiego 115) utrzymuje się z handlu. W lecie wywozi do różnych miejscowości w Poznańskim manufakturę, w zimie handluje kozuchami.

Przed paru dniami Malinowski został napadnięty w pobliżu Rogoźna. Sprawcy napadu, młodzi ludzie w liczbie kilku osób, zabrali Malinowskiemu cały transport kurtek futrzanych.

Malinowski złożył zameldowanie o napadzie, podając o zrabowaniu mu 25 kozuszków.

Władze przeprowadziły gruntowne dochodzenie, w rezultacie czego

ujęto sześciu sprawców napadu.

Jak się okazało — napad zorganizowany został dla dokuczenia Malinowskiemu, zaś zrabowany transport kozuszków w liczbie 16 (nie 25) został porzucony w polu, niedaleko od miejsca napadu.

O fakcie sporządzono protokół i sprawy stanę przed sądem, a wobec tego, że napad nie był dokonany w chęci zysku, napastnicy odpowiadać będą przed sądem zwykłym.

Kozuchy zwrócono poszkodowanemu. (p)

Tomaszów

OBLAŁ SIĘ KWASEM SOLNYM

W dniu wczorajszym w godzinach porannych zdarzył się nieszczęśliwy wypadek podczas pracy w Tomaszowskiej fabryce sztucznej jedwabiu w tak zwanym oddziale bakelitowni, ofiarą którego padł robotnik tej fabryki 28-letni Henryk Rumiński, zamieszkały przy ul. Głowackiego 69.

Rumiński przechodził przez salę a w pewnym momencie załamały się pod nim pręty i przewrócił się. Starając się zachować równowagę chwycił się tak niefortunnie stojącego obok naczynia z kwasem solnym, że przewrócił je i wylał sobie gryzący płyn na twarz i ręce. Nie szczęśliwemu pospieszono natychmiast z pomocą i przewieziono go do szpitala miejskiego. Jak nas informują, stan Rumińskiego jest bardzo ciężki.

KUCHNIA DLA NAJBIEDNIEJSZYCH

Z dniem 5 stycznia towarzystwo dobroczynne „Linias Hacedek” otwiera przy ul. Prez. Mościckiego 4 przychodnię kuchnię dla najbiedniejszych osób wyznania mojżeszowego. W kuchni tej wydawanych będzie około 500 obiadów dziennie. obiady składać się będą z dwóch dań. Kuchnia ta subsydiowana będzie przez przemysłowców tomaszowskich, a jej budżet przewidziany jest na 700 złotych miesięcznie.

ODZIEŻ DLA BIEDNEJ DZIEWCZYNY SZKOLNEJ

W związku z prowadzoną na terenie Tomaszowa akcją zbierania odzieży dla najbiedniejszych dzieci szkół powszechnych rada szkolna upoważniła specjalnie do tych czynności sporą ilość osób, które chodzą po domach, zbierając datki w naturze. Osoby te jednak spotykają się z różnego rodzaju przykrościami i nieprzyjemnościami, co pozostaje w związku z tem, że kwestarze często muszą się zwracać z prośbą o odzież do osób innego wyznania. Ażeby temu zapobiec na przyszłość, rada szkolna za naszym pośrednictwem zawiadania ogół, że do zbierania odzieży dla dzieci najbiedniejszych upoważniono osoby różnych wyznań i są one zaopatrzone w odpowiednie upoważnienia pisemne wystawione przez radę szkolną.

Rodzinnie BLUM wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci Ich nieodżałowanego

OJCA

składają

Gustawostwo Patfberg

TEATR, MUZYKA i SZTUKA

TEATR MIEJSKI
Dziś, jutro i pojutrze „Krzyczcie, Chiny”.

W pełnych próbach głośny „Plac paryski 13” Vicki Baum. W niedzielę o godz. 12 bajka dla dzieci „Za siedmioma górami”.

TEATR KAMERALNY
Dziś i dni następnych wiecz. komedja H. Malina „Medor”.

KONCERT CHOPINOWSKI
W dniu 4 lutego rb. w sali rady miejskiej w gmachu ratuszu przy współudziale orkiestry 28 pp. i sił miejscowych odbędzie się koncert - raut, z którego dochód całkowity przeznaczony jest na fundusz chopinowski. Na program złoży się w pierwszej części: utwory Chopina, a w drugiej — ogólne. Impreza ta zakończona zostanie tańcami.

WYBITNI SÓLIŚCI PRZED MIKROFONEM.

Dzisiaj o godz. 21,10 wystąpi przed mikrofonem znakomita śpiewaczka Marja Trampezyńska z programem pieśni Schuberta. Drugim solistą będzie Enrico Mainardi, światowej sławy wiolonczelista, który o godz. 21,50, prócz drobnych utworów odegra Sonatę na wiolonczelę i fortepian J. Brahmsa. (r)

Ofiary
złożone w „Głosie Porannym”

Nadesłane do redakcji „Głosu Porannego” przez dyrekcję łódzkiego oddziału P. A. S. T. zł. 280.— (dwieście osiemdziesiąt zł.) jako ofiarę noworoczną, rozdzielono pomiędzy następujące instytucje:
Tow. Pomocy Dziecku (N. Zarawska 29) zł. 40.—
Tow. „Praca” (Wólczańska) zł. 40.—
Uzdrowisko „Bykur Cholim” zł. 40.—
Pogotowie ratunkowe „Linias Hacedek” zł. 40.—
Dom sierot (Północna 38) zł. 40.—
Schronisko dla dzieci (Śmigłowa) zł. 40.—
Dożywianie dzieci przez Sekcję pań przy Klubie pracowników Elekrowni Łódzkiej zł. 40.—

Co „słyszemy dziś przez radio”

12.10 Płyty gramofonowe.
15.35 Program dla dzieci: a) Opowiadanie Z. Rabskiej p. t. „Zegar z jadalnego pokoju”; b) Obrazek E. Zaremby „Jak bury kotek Jezuska uspił”.
16.00 Płyty gramofonowe.
16.40 „Zwrot ku romantyczności w twórcz. Sienkiewicza” — wygł. prof. H. Rydzewski.

„Żydzi w Polsce odrodzonej”

Polska zawarła w swoich granicach wielkie, bo przeszło trzy miliony głów liczące, skupienie żydowskie. Już sam fakt uzasadnia potrzebę i konieczność stworzenia dzieła, któreby ilustrowało historię żydów w Polsce. Obraz nowej rzeczywistości polskiej, jaka wyłoniła się wraz z odzyskaniem państwowego bytu, nie byłby pełny, gdyby nie znalazła się nim historia dorobku społecznego i kulturalnego żydów polskich. Dorobek taki istnieje, rozwijał się stale i pogłębiał, podlegał wpływom, płynącym ze środowiska polskiego, i nawzajem na środowiska polskie oddziaływał.

Dorobek ten zbadać, poznać, odszukać jego ślady w przeszłości, ująć jego rozmiary obecne i przedstawić jego wartość i znaczenie — oto cel, jaki przyświeca twórcom pierwszej polskiej encyklopedji żydostwa p. t. „Żydzi w Polsce odrodzonej”.

Nie jest to pierwsza myśl wydania podobnego dzieła. Już dawno, na wieczorach literackich w salonach wybitnych przedstawicieli nauki i życia politycznego, na „herbatkach” u b. premiera Ponikowskiego, czy barona Godlewskiego,

poruszano i podnoszono konieczność stworzenia swego rodzaju leksykonu życia żydów w Polsce, ze względu zarówno czysto historycznych, jak i dla wybudowania pomostu między społeczeństwem polskim a żydowskim w Polsce.

Niestety, projekty te spały na panewce. Nie było odpowiednich środków, nie było, co ważniejsze, jeszcze dostatecznego uświadomienia społeczeństwa.

Teraz, mimo iż warunki finansowe, gorzej się jeszcze przedstawiają, znalazło się wydawnictwo, które, wierząc w wzrost uświadomienia, podjęło się trudnej roli. I oto już za parę dni ukaże się trzeci z kolei zeszyt encyklopedji p. t. „Żydzi w Polsce odrodzonej”.

Warto poświęcić słów kilka, ścisłe kolegium redakcyjne w osobach: dr. Ignacego Schipperera, dr. Tartakowera i radcy Al. Haftki, jak dotychczas, spełnia swe zadanie w sposób godny najwyższej pochwały. Dwa pierwsze zeszyty są pierwszorzędny pod każdym względem. Treść ich, obejmująca zarys historyczny jest zwięzła, a jednocześnie wyczerpująca. Autor potrafi zebrać materiał naprawdę najlepszy i podać go w formie tak ciekawej, że czyta się historię żydów w dawnej Polsce, jak zajmującą powieść.

Dzieło zakreślone jest na wielką miarę, zawierać ma bowiem przeszło 1200 stron dużego formatu. Rozdzielone ze sobą na 12 — 15 zeszytów, wychodzących co miesiąc. Każdy tom, drukowany na półkredowym papierze, jest obficie ilustrowany i każdy posiada okładkę.

Do współpracy zaprosiło kolegium redakcyjne najwybitniejszych przedstawicieli nauki, życia politycznego, gospodarczego, przedstawicieli najpoważniejszych instytucji kulturalno - oświatowych, społecznych. Każdy dział opracowany będzie przez specjalistów, nad całością zaś czuwa komitet redakcyjny.

Dwa pierwsze tomy całkowicie odpowiadają celowi, jaki postawiło sobie kolegium redakcyjne.

Zamiast orientacji i programów, w kwestji żydowskiej — przemawiają fakty i cyfry. Sumowane metodą obiektywną dają syntezę społeczno - kulturalnego dorobku żydostwa polskiego. Ta suma wyników pracy napewno spotęguje pedku twórczej współpracy obu odłamów społeczeństwa polskiego.

Encyklopedja dzieli się zasadniczo na cztery części: 1) zarys dziejów żydowskich w dawnej Rzeczypospolitej i pod zaborami, 2) działość żydów w Polsce odrodzonej, 3) zestawienie działających w Polsce instytucji, organizacji i towarzystw społecznych, 4) życiorysy zasłużonych działaczy żydowskich w Polsce odrodzonej.

Materiały opracowywane są przez specjalistów na podstawie istniejącej literatury, studjów i specjalnej ankiety, a życiorysy przy pomocy wywiadów. (in)

BEZKONKURENCYJNY REPERTUAR FILMOWY

Dźwiękowego Kina „CAPITOL”

„MATA-HARI”
najwspanialsza kreacja GRETY GARBO w roli kobiety — kurtyzany — szpiega

Człowiek, którego zabiłem

Reż. Ernesta Lubieca
Lionel Barrymore, Nancy Carroll, Philips Holmes.

Komenda Serg (Liebeskommando)
z Gustawem Freilichem i Dolly Haas

oraz te wszystkie, które cechuje wybitny artyzm w pomyśle, reżyserji i pięknej oprawie muzycznej!

Niebywała okazja!
Z powodu kryzysu i braku gotówki szyje najelegantsze suknie od zł. 10.— pracownia sukien **Marji Wojdysławskiej** Gdańska 76, tel. 170-17 poprz. ofic., parter.

Kisieliński z Pazurkiem powrócił na Śląsk

W drużynach ligowych w sezonie zimowym w dalszym ciągu obserwujemy wędrówki graczy. Przeważnie jednak daje się zauważyć powrót graczy do macierzystych klubów. Zwłaszcza śląscy zawodnicy, którzy zasilali szeregi klubów ligowych, powracają do swych dawnych barw. Ostatnio no tujemy dwie takie wędrówki.

KISIELIŃSKI II, były napastnik Wisły, jeden z najlepszych strzelców, grający stale na lewym łączniku, a ostatnio i na lewym skrzydle, otrzymał już z Wisły zwolnienie i powrócił na Śląsk. Czy Kisieliński zamierza powrócić do K. S. Chorzowa, barwy którego opuścił dla Wisły, czy też zasilą inny klub śląski niewiadomo. Przebąkują, że Kisieliński wstąpi do Ruchu.

PAZUREK II, ostatnio gracz Polonii stołecznej, też otrzymał zwolnienie i powrócił na Śląsk. Pazurek wstąpi do swego dawniejszego klubu K. S. Pogoń (Katowice). Czy tylko na okres zimowy, czy też na stałe, narazie trudno przewidzieć.

Mistrzostwo Krynicy zdobyli wiedeńscy

KRYNICA, 3. I. (PAT). W ostatnim dniu zawodów międzynarodowych hokejowych odbył się mecz między Wiener Eislauf Verein a Brandenburger Sport Club. Zwyciężyli wiedeńscy w stosunku 2:0. W ten sposób tytuł mistrza Krynicy, nagrodę przechodnią i puchar honorowy zdobyli wiedeńscy. II miejsce zajęli: Brandenburger S. C. III — AZS. (Warszawa), IV — BKS. (Budapeszt), V — Cracovia i VI Krynickie Tow. Hokejowe.

ŁÓDŹ-BRNO

Solidne przygotowania czeskich pięściarzy (Korespondencja własna „Głosu Porannego“)

BRNO, w styczniu. Nigdy jeszcze morawska Zupa bokserska nie dożyła tylu starców w doborze swej reprezentacji co tym razem. Widać, że wyprawa do Warszawy i Łodzi ma dla niej nie małe znaczenie. Przeprowadzono eliminacje w kilku wagach, lecz te nie wpłynęły na skład drużyny. Tylko w wadze półśredniej zaszła zmiana. Stoeckl odpokutować musi trzymiesięczną dyskwalifikację nieodpowiednie zachowanie się w ringu. Czynniono usiłowania by uśkawić go na mecz z Garnarkiem, nawet przedstawiciel ŁOZB specjalnie o to zabiega, lecz bezskutecznie. Tutejsza magistratura bokserska stała na stanowisku nie wyróżniania nikogo, nawet pięściarzy najlepszych.

Ostatecznie na ostatnim zebraniu kpt. związkowy p. Janotka zastawił reprezentację w sposób następujący: Bezdtek, Navratil, Zelinka, Kosina, Dudik, Skrzivanek, Ostrużniak, w. ciężka Ambroz, Kie rownictwo ekspedycji objęli pp. Kocanda i Manoszek.

Stali bywalcy imprez bokserskich w Łodzi znajdują i starych znanych i kilka nowych twarzy. Tych pozwałamy sobie zaprezentować, tamtych przypomnieć.

Bezdtek jest starym znajomym Łodzi. Walczył tam z Pawlakiem. W międzyczasie nabył rutyny, a w bieżącym roku dzierży tytuł mistrza Czechosłowacji. Ma za sobą 30 walk, z czego zaledwie 7 przegranych. W walce dąży do zwarcia. Cios ma silny, skuteczny, a przytem świetnie „unika“.

Mistrz Brna i Moraz Navratil stoczył 47 spotkań, z których 29 rozstrzygnął na swą korzyść, 10 zremisował, a 8 przegrał. W pokonanym polu znaleźli się: austrjak Weiss, Hefstetter (Bawarja), a z włochem Sergio zremisował. Walczy w ostrem tempie, atakuje głównie lewymi sierpowymi. Imponujące są jego częste, lecz zbyt krótkie serie i praca nóg.

Zelinka w wadze piórkowej przejdzie w Warszawie chrzest międzynarodowy. Ciosy ma silne, nieopanowane, a z powodu braku rutyny, da się z pewnością wytrącić z równowagi. Dąży ciągle do zwarcia.

Kosina w wadze lekkiej jest jednym z najmocniejszych punktów repr. Brna. Dawniej flegmatyczny, wyzbył się tego spleenu i walczy nieco żywiej. Walczy z pół dystansu silnymi ciosami. Ulubionym celem jest żołądek lub obicie boków. Z 59 stoczonych walk wygrał 37, w tem 23 k. o., 11 zremisował a 13 przegrał. Zmierzył swe pięści z takimi sławami, jak mistrzowie Europy Bianchini, Schleinckoff czy Szabo, z którym zremisował.

Młodym utalentowanym pięściarzem jest Dudik w wadze półśredniej. Wysoki, o olbrzymim zasięgu ramion, trzyma swego przeciwnika zdala od siebie. Z 30 walk — 21 wygrał, a 4 zremisował. Ostatnio pokonał m. in. mistrza Austrii Beranka.

Teraz następuje trójka muszkieterów czeskich; trzech najlepszych pięściarzy Czechosłowacji: Skrzivanek, Ostrużniak i Ambroz.

Skrzivanek w w. średniej zawsze gwarantuje pełnowartościowy boks. Łódź pamięta go jeszcze gdy przed trzema laty jednego wieczoru walczył dwukrotnie z Trzonkiem i Kłodasem i obu zwyciężył. Ten niezwykły sympatyczny bokser ma za sobą 79 walk, z czego 55 wygranych, 9 remisów a 15 przegranych. 11 razy walczył z polakami, a tylko dwukrotnie uległ Majchrzykiemu a raz Seidlowi. Zwyciężył Wieczorka, Trzonka (dwukrotnie), Kłodasa, Mizerskiego k. o. a zremisował z Wystrachem i Seidlem. Skrzivanek oddawna marzył o walce z Chmielewskim, o którego klasie wiele słyszał i którym bardzo się interesuje. Nie trzeba więc wspominać, że walka będzie atrakcją dnia, bo Skrzivanek jest w dobrej formie a ostatnio pokonał węgrowskiego Szigettiego, Trigyes'a, włocha Neriego i Niemca Böhme.

Ostrużniak od szeregu lat jest mistrzem w półciężkiej Czechosłowacji i podobnie jak Skrzivanek stałym członkiem reprezentacji państwowej. Trochę się już zestarzał, więc też ciosy choć bardzo silne, straciły na celności i szybkości. Dotąd walczył 104 razy, wygrał 61 spotkań, 10 zremisował a 33 przegrał.

Szkoda, że Łódź nie będzie mogła ujrzeć Ambroza w solidnej pracy z pierwszorzędnym przeciwnikiem.

Wielokrotny mistrz Czechosłowacji z 69 walk zaledwie 4 przegrał,

w czem raz z s. p. Kupką. Pokonał węgrowskiego Körösiego, Bokodiego, Niemców Ramka, Haymanna, Schweitzera, włochów Lorio i Brugiotti, szwajcara Rang'a, Wockę i innych. Ambroz z zawodu nauczyciel jest świetnym psychologiem. W walce zawsze uchwyci moment załamania się przeciwnika, a to wystarczy mu do zadania idealnie wymierzonego ciosu.

Łódź więc ujrzy doborową ośmiokę bokserów, którzy jada by walczyć o piękny puchar ufundowany przez radę miejską st. m. Brna, celem zbratania sportowców dwóch słowiańskich Manchesterów.

Każdoroczne walki o ten puchar zbliża do siebie te dwa największe, po stolicach, miasta w swych państwach.

Przedstawiciele reprezentacji Brna upoważnieni zostali do złożenia ojcóm miasta Łodzi specjalnych pozdrowień od rady miejskiej Brna która nad spotkaniem tem na terenie tutejszym przejęła protektorat.

Gościna brnenczyków w Łodzi ma więc głębsze znaczenie niż wszelkie inne spotkania, a kto wie czy bokserzy nie będą właśnie tymi, którzy zbliżą do siebie przemysłową Łódź z przemysłowym Brnem Mar.

Zawody konne w Zakopanem

ZAKOPANE, 3. I. (PAT). — Dziś w czwartym dniu ogólnopolskich zimowych zawodów konnych w konkursach o puchar przechodni p. Prezydenta Rzplitej wygrał nie spodzianie por. Nowak (7 p. a. c.), drugie i trzecie miejsce zdobył kpt. Mrowec (6 p. a. i.) na koniu „Moskal” i na klaczy „Sabinka”. Wstęgi zdobyli por. Biliński, por. Sądzielarz i por. Dezakowski.

Skijering o nagrodę ministra spraw zagr. wygrał w pierwszym zjeździe rtm. Turyczyn, w drugim zaś inż. Pomeracki.

W gonitwie na 1200 mtr. pierwsze miejsce zajął jeździec Stimak.

Zebranie roczne Policynego K. S.

W dniu 11 stycznia 1933 roku w lokalu własnym przy ul. Żeromskiego nr. 88 odbył się roczne walnego zgromadzenie członków policyjnego klubu sportowego w Łodzi w I. terminie o godz. 17, a z braku odpowiedniej liczby członków przewidzianych statutem, następnie zebranie o godz. 18 w tymże dniu i lokalu, bez względu na liczbę przybyłych członków.

Porządek dzienny przewiduje rozdanie nagród zawodnikom, sprawozdanie zarządu i wybór nowych władz klubu.

Jest pożądanem aby wszyscy zawodnicy mający otrzymać nagrody zgłosili się na zebranie.

Zawodowcy i amatorzy

Ciekawy podział statystyczny piłkarzy

Zostało dokonane ciekawe zesławienie państw posiadających piłkarstwo amatorskie, zawodowe i o statucie specjalnym, to znaczy takim, gdzie zawodowstwo choć nie zostało oficjalnie wprowadzone, jest jednak uprawiane.

Lista państw posiadających piłkarstwo amatorskie jest najliczniejsza. Do tej kategorii zaliczono następujące państwa: Argentyna, Australia, Algier, Belgia, Boliwia, Brazylja, Bułgaria, Kanada, Kongo, Chili, Danja, Ameryka Północna, Egipt, Finlandja, Grecja, Holandia, Indochiny, Litwa, Łotwa, Luksemburg, Marokko, Meksyk, Norwegja, Polska, Paragwaj, Rumunja, Senegal, Tunis, Turcja, Jugosławia i Sowieci.

Piłkarstwo zawodowe uprawiane jest w bardzo nielicznych państwach, a przedewszystkiem w państwach środkowo-europejskich. Lista ich przedstawia się następująco: Anglja, Austria, Francja, Irlandja, Węgry i Czechosłowacja.

Wreszcie do państw o statucie specjalnym, gdzie są i zawodowcy i amatorzy należą Włochy i Szwajcarja. W rachubę nie wchodzi tu ani Węgry ani też Czechosłowacja gdyż sport amatorski jest tam dość słaby.

Osobną grupę stanowią Urugwaj i Niemcy, które zostały zaliczone do rzędu tych, gdzie organizacja piłkarstwa zawodowego znajduje się w stadium początkowym.

Prenn i Cramm w Polsce

Mecz tenisowy z berlińczykami zakontraktowany

Jak się dowiadujemy mecz tenisistów polskich z berlińskim klubem „Rot Weiss” jest już definitywnie zatwierdzony. Najlepsi zawodnicy Niemiec Prenn i Cramm przyjadą do Warszawy w maju, a dokładny termin spotkania wyznaczony zostanie dopiero po wylosowaniu i ustaleniu spotkań w pucharze Davisa, które nastąpi dopiero w dniu 2 lutego.

Zakontraktowanie meczu tego nastąpiło na bardzo dogodnych warunkach, bowiem umowa przewiduje również rewanżowe spotkanie w Berlinie, na jesieni. Rzecz prosta, że sfinalizowanie tego me-

czu uzależnione jest od wyniku warszawskiego spotkania.

W styczniu nasi tenisisci prócz zawodów w Sztokholmie wezmą udział prawdopodobnie w zawodach w hali krytej w Berlinie w meczu z „Blau Weiss”. Według planu polskich tenisistów, nasi najlepsi zawodnicy a mianowicie Jędrzejowska, Hebda i Tłoczyński spotkają się z panną Hammer, Haenschem i Mezlem.

Składaj odzież i bieliznę dla bezrobotnych

Zwolennikom krawka gumowego

Aktualja o meczach Łodzi z Warszawą i Śląskiem, oraz Ł.K.S.-u z Union-Touringiem

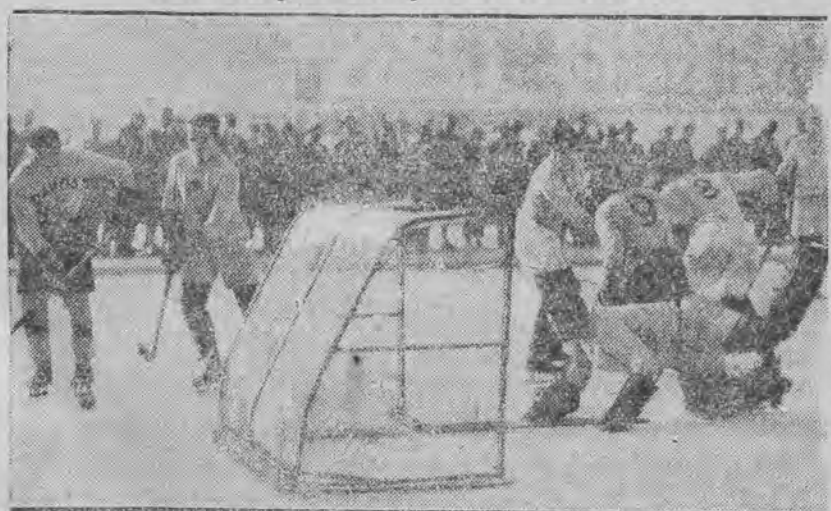
Jak się dowiadujemy, projektowane początkowo rozegranie międzymiastowego meczu hokejowego Łódź — Warszawa w dniu 5 stycznia w godzinach wieczornych, ze względu na odbywające się w godzinach popołudniowych spotkania bokserskie Łódź — Brno, nie nastąpi. Mecz ten ostatecznie odbędzie się w Helenowie o godzinie 12 w południe. Reprezentacja Warszawy zostanie ustalona dopiero po powrocie drużyn warszawskich z Krynicy i składać się będzie z graczy Legji, AZS, i Polonii.

Pertrakcje co do rozgrywania starych spotkań międzymiastowych Łódź — Górny Śląsk toczą się w dalszym ciągu. Łódź proponuje, by zawody te odbywały się w każdym sezonie dwukrotnie, przyczem

raz granoby w Łodzi, drugi raz w Katowicach. Pierwszy mecz przewidziany jest na miesiąc luty w Łodzi, drugi na marzec w Katowicach. ze względu na to, że hokeiści śląscy dysponują sztucznym lodowiskiem. Dotychczas okręg śląski nie dał jeszcze definitywnej odpowiedzi.

Wreszcie dowiadujemy się, że mecz o mistrzostwo A klasy w hokeju lodowym (tak zwane derby lokalne) pomiędzy LKS. a Union Touringiem, które odbędą się w najbliższy piątek, dnia 6 b. m., rozegrany zostanie przy świetle elektrycznym na lodowisku o godzinie 18-ej, a sędziować go będzie p. Sachs.

Zawody hokejowe w Davos

Walka o puchar Spenglera między drużynami Davosu i Cambridge, gdzie Anglicy ponieśli porażkę.

RAJ PODŁOTKÓW

Superszlager czeskiej produkcji.

W rolach głównych:

Anny Ondra i Karol Lamacz

Amerykański kryzys bankowy

Według oficjalnych danych zamknięto w Stanach Zjednoczonych w latach 1929, 1930 i 1931, jakoteż w pierwszych trzech kwartałach r. 1932 ogółem 5,384 banki o łącznych depozytach 3,373 milionów dolarów.

Przyczyną zamknięcia tych instytucji były trudności finansowe, wynikłe z kryzysu rynku towarowego, jakoteż wielkich perturbacji na rynkach pieniężnych.

W wyżej wymienionym okresie otwarto na nowo 710 banków, których łączne depozyty przed zawieszeniem wypłat wynosiły 457 milionów dolarów. Jak widzimy za ledwie tylko 13,2 proc. wszystkich zamkniętych instytucji zdołano ponownie podjąć swe czynności.

Jeśli chodzi o zawieszenie wypłat w poszczególnych latach, to w roku 1929 zamknięto 642 banki, o tworzonej z powrotem 58, w roku 1930 — 1,345, otworzono zaś 147, w roku 1931 — 2,298 i 276, a w trzech kwartałach 1932 r. — 1,099 względnie 225.

Z powyższych cyfr wynika, że kryzys bankowy w Ameryce osiągnął punkt kulminacyjny w roku 1931, kiedy to załamało się blisko 2,300 instytucji. Natomiast w roku 1932 następstwa akcji interwencyjnej Reconstruction Finance Corporation fala bankructw znacznie opadła. Cyfry za cały rok ubiegły nie zostały jeszcze ogłoszone, przy puszczeniu jednak liczba upadłości bankowych nie będzie większa, jak w roku 1930.

W trzech kwartałach 1932 roku 20 proc. zamkniętych w tym okresie banków podjęło na nowo czynności. W roku 1929 stosunek ten wynosił tylko 9 proc., w 1930 — 11 proc., a w 1931 — 12 proc. Świadczy to o dużej poprawie sytuacji w bankowości amerykańskiej.

Bilans 12 Federal Reserve Banków U. S. A. na koniec grudnia 1932 roku wykazuje w porównaniu z zestawieniem z poprzedniego tygodnia wzrost zapasu złota z 3,111,620 na 3,148,530 tys. dol. Portfel weksli zdyskontowanych zmniejszył się z 270,310 na 267,380 tys., natomiast stan weksli zakupionych wzrósł z 33,220 na 33,310 tys. dol. Pożyczki państwowe osiągnęły lekki wzrost o 40 tys. dol. do 1,850,740 tys.

Obieg biletów bankowych spadł z 2,766,360 na 2,735,460 tys. Ogólna suma depozytów zmniejszyła się z 2,621,400 na 2,653,240 tys. dolarów. Stosunek procentowy rezerw do pasywów zwiększył się z 62,2 proc. na 62,7 proc.

P. A.

5.160.000 tonn wyniosły obroty Gdyni w r. 1932

Według dotychczasowych przewidywań obrotów izby przemysłowo-handlowej w Gdyni obroty towarowe portu gdyńskiego w roku 1932 wyniosły około 5,160,000 tonn, czyli około 140,000 tonn mniej niż w roku 1931. Nieznaczny spadek obrotów wynoszący niecałe 2,5 proc. tłumaczy się zmniejszonym wywozem i przywozem artykułów masowych, na co wpłynął kryzys gospodarczy.

Zwiększył się natomiast w porównaniu z rokiem 1931 bardzo poważnie obrót towarów drobniczych przez Gdynię, co wpłynęło bardzo korzystnie na rozwój portu i rozbudowę jego połączeń okrętowych.

Ruch statków w porcie gdyńskim w roku 1932 zwiększył się w porównaniu z rokiem 1931 o 25 procent. Szczególnie zwiększyła się ilość statków na wejściu.

120 milionów wynoszą zarobki robotników zatrudnionych przy eksporcie dumpingowym z Polski

W okresie toczącej się obecnie dyskusji na temat zagadnienia cen oraz kartelizacji ukazała się niezwykle aktualna książka wybitnego ekonomisty i działacza gospodarczego dr. Rogera Bataglia.

Praca ta p. t. „Zagadnienie kartelizacji w Polsce“, wydana przez Izbę przem. - handlową w Warszawie, omawia na 450 stronicach szereg aktualnych zagadnień wywozu dumpingowego oraz kształtowania się cen przemysłowych i rolniczych na tle działalności karteli.

W części pierwszej autor omawia zagadnienia wywozu dumpingowego, podkreślając, iż w Polsce, dzięki temu wywozowi bezrobocie doznaje częściowego złagodzenia.

Według obliczeń, przytoczonych przez autora ilość robotników, zatrudnionych w Polsce

w związku z wywozem dumpingowym wynosiła w roku 1930 55.000, a zarobki ich reprezentowały pokąźną sumę 120 milionów.

Ilustracją tych wywodów są m. in. niezwykle źródłowo opracowane tablice, odzwierciedlające w cyfrach produkcję kartelową, zmonopolizowaną prywatną oraz produkcję monopoliczną państwową i półpaństwową. Przytoczmy poniżej dane, zawarte w tych tablicach, dotyczące włókiennictwa. Tak więc produkcja przędzy wełnianej czesankowej w r. 1930 wyniosła według obliczeń autora 145.116.000 zł. Wartość sprzedaży wewnętrznej tego produktu w r. 1930 wyniosła 89.888.000 zł, wartość ogólna eksportu 55.239 tys. zł.

Wartość eksportu dumpingowego w r. 1930 55.239.000 zł. Z ogólnej liczby robotników zatrudnionych przeciętnie w r.

1930, t. j. 10.000 ustala autor liczbę teoretyczną robotników, zatrudnionych w r. 1930 dla eksportu dumpingowego na 3.800 osób, t. j. 38 proc. Ogółem wypłacono dzięki dumpingowi robotnikom 7.600.000 złotych.

Oczywista są to przeważnie obliczenia teoretyczne. Następnie podobne obliczenia przeprowadza autor dla jedwabiu szlucznego, firanek i tiulów oraz wyrobów jutowych. Przy produkcji wyrobów jutowych ustala autor, iż na ogólną liczbę 8.000 robotników, zatrudnionych w tym przemysle 1200 osób pracowało dla eksportu dumpingowego.

Autor podkreśla z naciskiem doniosłą rolę eksportu dumpingowego, który w okresie kryzysu stanowi ważki czynnik, przeciwdziałający zbyt wielkiemu spadkowi dochodów skarbowych i kureżeniu się cyfr bilansu handlowego.

W ten sposób mamy środek obronny w walce o rezerwy złota i stabilizację waluty.

Główną podstawą dumpingu jest oczywiście kartelizacja, której rola zagranicą i w Polsce omówiona została przez autora bardzo obszernie. Autor podkreśla m. in., że obciążenie dochodu społecznego z tytułu eksportu dumpingowego nie jest w Polsce zbyt wysokie, gdyż według jego obliczeń w r. 1930 210 milionów zł., a więc 1,31 proc., czyli zł. 6,65 na głowę.

W części drugiej omówiony został problem cen. Na podstawie szczegółowych obliczeń dr. Bataglia dochodzi do wniosku, że podkreślana bardzo często w Polsce niepomyślna sytuacja cen rolniczych polega na pewnym nieporozumieniu.

Zdaniem autora, nie wolno brać za podstawę obliczeń cen przemysłowych i rolniczych w r. 1928, gdyż wówczas ceny rolnicze kształtowały się niezwykle korzystnie. Jeżeli natomiast weźmiemy za podstawę porównań obecne ceny przemysłowe w Polsce i ceny zagraniczne oraz przedwojenne, wówczas dojdziemy do wniosku, że

cenę przemysłową w Polsce w ostatnich latach były wybitnie elastyczne co najmniej w tej samej mierze, jak ceny artykułów rolnych.

Z przesłanek autora wynika jako wniosek ostateczny, iż dążenie do obniżki cen kartelowych w dotychczasowej formie nie doprowadza bynajmniej do zwiększenia konsumpcji.

Zdaniem autora, wzrost konsumpcji może nastąpić przez obniżenie kosztów produkcji i wymiany, ograniczenie zbednego importu, rozwój eksportu, popieranie stosowania surowców krajowych, a wreszcie porozumienia międzybranżowe.

Książka ta napisana na podstawie olbrzymiego materiału cyfrowego i faktycznego stanowi znakomity przyczynek do toczących się obecnie dyskusji na temat konieczności obniżki cen kartelowych i akcji realizowanych przez rząd. Duża bezstronność, cechująca wywody autora, stwarza z tej pracy poważne źródło do badania tych aktualnych zagadnień.

M. K.

Kryzys eksportu włókienniczego Słabe nadzieje na transakcje z Holandją

Jak informują ze sfer eksportowych — jednym z najpoważniejszych odbiorców łódzkiego przemysłu włókienniczego była w ciągu ostatnich miesięcy r. ub. Anglja, Niemcy i Rumunja — stoją na dalszym planie.

Bilans wywozowy łódzkiego włókiennictwa za ubiegłe miesiące zadał ostateczny cios legendzie o milionach, które miała Holandja ulokować we włókiennictwie polskim, głównie zaś w przemyśle włókienniczym Łodzi. Okazało się

bowiem, że wbrew spodziewaniu, eksport łódzki do Holandji znacznie zmalał.

Skurczył się również eksport towarów włókienniczych do Francji, jakkolwiek w ciągu kilku poprzednich miesięcy eksport łódzki do Francji osiągnął dość poważne cyfry.

Współzawodniczący do pewnego stopnia z Łodzią Bielsk również zmniejszył swój wywóz na rynek, oddawna pozostający pod wpływem przemysłu bielskiego, a mianowicie do Marokka. Dzięki dokładnej znajomości upodobań odbiorcy wschodniego i południowo-wschodniego zwrócił przemysł bielski baczniejszą uwagę na rynek perski, eksportując naito dość znaczne ilości wyrobów włókienniczych do Syrii i Egiptu.

Ponadto w kręgu zainteresowań przemysłu włókienniczego Bielska znalazły się w ciągu ostatnich miesięcy Austria, Belgja i Czechosłowacja, a do pewnego stopnia również i Szwajcarja.

Podobnie jak i przemysł łódzki, jednak w większym nieco stopniu, wywozi przemysł bielski do Argentyny. (ag)

8-miesięczny bilans Rzeszy

Dotychczasowy deficyt wynosi 73 milj. marek

Ministerstwo skarbu Rzeszy opublikowało, w związku z końcem roku kalendarzowego, zestawienie o wpływach i wydatkach Rzeszy za czas od kwietnia do listopada b. roku. Okazuje się, że wpływy sięgają globalnej kwoty 4935,7 milj. marek, a więc są mniejsze od preliminowanych o 556,3 milj. marek. Łączna suma wydatków za ten okres jest wyrażona kwotą 5009 milj. marek, jest mniejszą od preliminowanej o 588,3 miljonów marek. Deficyt budżetowy Rzeszy wynosi zatem, jak to z powyższego wynika, mk. 73,3 za okres sprawozdawczy 8 miesięcy ub. roku. Deficyt budżetowy Niemiec za rok 1932 nie jest jednakże kwotą tą wyrażony i będzie przypuszczalnie znacznie wyższy. Wątpliwem jest bowiem, czy po stronie dochodów zwiększa się dotychczasowe pozycje, albowiem dochody z poszczególnych źródeł zostały już całkowicie wyczerpane. Tak ma się np. sprawa z dochodem, powstałym z bicia bilonu (mennica), to samo dotyczy preliminowanego dochodu z poczty oraz emisji akcji kolei niemieckich. Z drugiej zaś strony po stronie wydatków widnieją niepokryta pozycja terminowych płatności Rzeszy, przy padających na miesiąc grudnia, oraz cały szereg innych wydatków, związanych z prowadzeniem gospodarki państwa wej aż do końca roku bilansowego.

Z przedłożonej przez ministerstwo tabeli wynika, że deficyt ubiegłego roku został w okresie miesiąca października zmniejszony o sumę 280 milionów. Natomiast niedobór za okres sprawozdawczy od kwiet-

nia do listopada sięga kwoty 17,7 milj. marek.

Wpływ w listopadzie wynoszą 567 milj., podczas gdy w październiku wyrażały się kwotą 639,1 marek, natomiast wydatki w listopadzie wyrażone kwotą 641,5 wobec październikowych, wyrażonych kwotą 732,2, powodują w związku z pomniejszonym dochodem, deficyt w sumie 74,5 milj. marek.

W listopadzie udało się ministrowi sprzedać akcji kolejowych za sumę 24,4 milj., której to sumie dochodów odpowiada rozbód za ten sam okres w kwocie 26,9 milj., t. j. kwoty, za którą zostały nabyte akcje górnicze (Gelsenkirchner Akt. Ges.)

Stan kasy na ultimo listopada wyrażony jest szczyplą kwotą 127 milj. marek

Zjazd izb dzisiaj w Warszawie

W dniu dzisiejszym w Warszawie odbędzie się zjazd związku izb przemysłowo-handlowych.

Zjazd poświęcony jest ustaleniu postulatów doraźnych w dziedzinie gospodarczej, a w pierwszym rzędzie ma na celu ustalenie linii, po której prowadzono by systematyczną walkę z kryzysem. Na zjazd z ramienia łódzkiej izby przem. - handlowej wyjechał dyr. Bajer.

Dyr. Bajer brał udział w konferencji na radzie eksportowej.

Za dziesięć dni nastąpi podpisanie umowy z „Sowpoltorgiem“

W dniu wczorajszym zostały ponownie podjęte rokowania w sprawie przedłużenia umowy z „Sowpoltorgiem“.

Rokowania te potrwać mają około 10 dni, tak, aby podpisanie przedłużonych układów w sprawie stosunków gospodarczych polsko-sowieckich mogło nastąpić jeszcze przed 15 b. m.

W związku z temi rokowaniami przybył ponownie do Warszawy członek kolegium zagranicznego Sowietów p. Tamarin i radca poselstwa polskiego w Moskwie p. Żmigradzki.

Natychmiast po podpisaniu układów udaje się do Moskwy specjalna delegacja przedstawicieli przemysłu polskiego, celem przeprowadzenia szeregu pertraktacji z miarodajnymi czynnikami gospodarczymi Sowietów w sprawie kilku konkretnych transakcji, obejmującej m. in. eksport z Polski wyrobów hutniczych oraz maszynofabryk.

Rokowania te miałyby być prowadzone w szybkim tempie, aby sfinalizowanie ich nastąpiło w ciągu stycznia.

Najlepsze Miody Palestyńskie!

Miód z kwiatu pomarańczowego, wspaniały pokarm dla dzieci, Miód eukaliptusowy, jedyny środek dla kaszlących i płucno-chorych, Miód z chleba świętojańskiego, jedyny naturalny środek na obstrukcję dróg oddechowych. „Toceret Erec Israel“ (Sklep Palestyński), Śródmiejska 1, tel. 19 3-42

Rynek pieniężny

Cedula giełdy łódzkiej

Dolary St. Zjedn. sprzedaż 8,9325 kupno 8,93

7 proc. stabilizacyjna 1927 roku sprzedaż 54 50 kupno 54,—

4 proc. Pożyczka premj. dol. sprzedaż 53,—, kupno 52,50

3 proc. pożyczka premj. budowl. sprzedaż 40,— kupno 39,75

Bank Polski sprzedaż 88,25 kupno 88,—

Tendencja wyczekująca.

Jednak z braku zaofiarowania o-brotu były niewielkie. Notowano: 5 proc. Warszawy 49 (+300), Tranzakcje nietotowane: 4 proc. dol. 53,50 (+50), 5 proc. kol. 35,50 7 proc. stabil. 53,25—59 (+100), 8 proc. dol. 60,25 (+25), 7 proc. śląska 41,75—42, 7 proc. warszawska 39,— 4 i pół W-wy 44,75—45 (+250), 6 proc. oblig. W-wy W em. 33,50 (+50).

CZEKI.

Holandja 358,80
Londyn 29,73 29,75
Nowy Jork — czeki 8,925
Nowy Jork — kabel 8,929
Paryż 34,85
Szwajcaria 171,80
Włochy 45,75
Berlin 212,50

AKCJE.

Bank Polski 86,50 86,— 86,24

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

3 proc. budowl. 41,— 40,80
4 proc. inwestyc. 102,25 102,75
5 proc. konwersyjna 41,—
6 proc. dol. 54,88 55,—
7 proc. stabilizacyjna 54,25 55,— 54,50
8 proc. obligacje bud. BGK 93,—
7 proc. ziemskie dol. 37,13 37,50 drobne.
4 i pół proc. ziemskie 36,75 36,— drobne.
8 proc. Warszawy 45,25 45,85 45,50

Warszawska giełda pieniężna

Na wczorajszym zebraniu giełdy dewizowo-walutowej w Warszawie tendencja dla dewiz była utrzymana, za wyjątkiem dewiz na Londyn i Holandję, których kurs kształtował się słabiej. Obrót byłby zwiększony. Notowano: Holandja 358,80 (—10), Londyn 29,73 — 29,75 (—7), Nowy Jork — 8,925, Nowy Jork — kabel 8,929, Praga 31,85, Szwajcaria 171,80, Włochy 45,75. Dolar gotówkowy 8,93, dolar złoty 9,02,50, rubel złoty 4,56, rubel srebrny 1,30 (—3), bilon 0,55

Na rynku akcyjnym tendencja była słaba przy dość znacznych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 86,50 86, 86,25 (—225).

Rynek papierów procentowych był pod znakiem wybitnie mocnej tendencji, zarówno dla papierów państwowych jak i prywatnych.

Zawiadomienie

Niniejszym zawiadamiam Sz. Kliencie, iż pomimo trwającego strejku w naszych zakładach, wykonujemy wszelkie roboty drukarskie i introligatorskie szybko i solidnie.

A. J. Ostrowski, S-cy
Piotrkowska 55.

Tańsze upomnienia przy egzekucji skarbowej

Rozporządzenie rady ministrów z dnia 25 czerwca 1932 roku o postępowaniu egzekucyjnym skarbowym, ustaliło między innymi opłaty za upomnienia, wysyłane do dłużnika. Opłaty te przy długach mniejszych, a mianowicie do sumy 5 złotych, wynosiły dotychczas zł. 1,50.

Rada ministrów na ostatnim swem posiedzeniu uchwaliła nowe i do tego rozporządzenia, wprowadzając zmianę w wysokości tych opłat. Zostały one obniżone i zróżniczkowane. Mianowicie obecnie przy ściąganiu należności nie przekraczającej 1,50 zł, opłata za upomnienie wynosić będzie 50 gr. przy należnościach od zł. 1,50 do 5 zł. opłata za upomnienie wynosić będzie 1 zł., przy należnościach wreszcie powyżej 5 zł. opłata wynosić będzie zł. 1,50.

Pozostałe opłaty przy ściąganiu należności z sum wyższych pozostały niezmiennymi.

Prolongata ulg dla rolników

Minister skarbu prof. Zawadzki podpisał rozporządzenie przedłużające termin korzystania z ulg przy spłacie zaległych podatków przez rolników do dnia 31 marca r. b. W ciągu więc najbliższych trzech miesięcy, rolnicy przy spłacie zaległości, powstałych przed dniem 1 października 1931 r., w podatkach gruntowym, dochodowym, majątkowym i spadkowym korzystają będą z bonifikaty zaległości, wynoszącej 50 proc. każdorazowo wpłaconej przez nich sumy na poczet tych zaległości. Rozporządzenie to przedłuża analogicznie termin ulgowego okresu dla spłat przy zaległościach daniny lasowej, przy czym bonifikowane będzie 50 proc. wpłaconej każdorazowo sumy na poczet zaległych należności z daniny lasowej.

Produkcja bawełny zmniejszona o 50 proc.

Przed kilku dniami odbyła się w mieście Memphis konferencja siedmiu gubernatorów stanów amerykańskich, której celem było znalezienie sposobów podtrzymania ceny surowej bawełny.

W wyniku tej konferencji postanowiono zmniejszyć produkcję tego surowca na obszarze tych siedmiu stanów w ciągu r. 1933 o 50 proc. Uznano ten środek jako jedyny skutecznie chroniący ceny przed szkodliwą zniżką.

GABINET KOSMETYCZNY „SABA”
prowadzony przez współpr. instytutu „Andrea”
GDAŃSKA 42 front, I p. w W-wie tel. 127-35
godz. przyjęć od 10—2 i 4—8.
Zabiegi kosmetyczne systemem paryskim „Cedib” i instytutu „Andrea” w Warszawie.

Mieszkanie

w domu frontowym na parterze, składające się z dwóch pokoi i kuchni, dwa wejścia z wszelkimi wygodami, zupełnie wyremontowane już do oddania
Władomość u dozorczyni domu. Ewangelicka 7 od 2 — 4 po poł.

Ratujcie zdrowie!

Najstymulujące światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75% chorób powstaje z powodu obstrukcji.

Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób — zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.

Słynne od 50 lat w całym świecie ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

jak to stwierdził prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.

Zioła z gór Harcu Dra Lauera usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wryzuty i liszaje.

Zioła z gór Harcu Dra Lauera zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złot. medalami w Badenie, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach.

Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Laner od osób wyleczonych. Cena ½ pudełka 1,50 zł., podwójne pudełko 2,50 zł. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

Do akt. Nr. 3087/32 Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 7 zam. w Łodzi przy ul. Kilińskiego 96-a na zasadzie art. 1030 UPC. ogłasza, że dnia 10 stycznia 1933 r. od g. 10 r. w Łodzi przy ul. Pomorskiej 37 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Fryderyka Starka i składających się z mebli i innych oszacowanych na sumę zł. 1008,50 Łódź, 30.11. 1932 r. Komornik St. Górski

Do akt. Nr. 3126/1932 Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 7-go zamieszkały w Łodzi przy ul. Kilińskiego 96-a na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 13 stycznia 1933 roku, od godziny 10-jej rano, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 26 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Gutsztada Lejzera i składających się z maszyny litograficznej i motoru elektrycznego oszacowanych na sumę zł. 1500.— Łódź, 9.12. 32 r. Komornik (—) St. Górski

CENY KONKURENCYJNE MAQUILLAGE

(upiększenia) zł. 1.50
INSTYTUT PIĘKNOŚCI „KRYSTJANA”
Gdańska 43 (róg Śródmiejskiej) tel. 159-06
kier. J. Wolczyńska K. Milgromówna dyplom paryski
Godziny przyjęć 10-2 i od 4-8 w niedziele i święta od 10-2

Do akt. Nr. E. 181/28 r. Ogłoszenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 28, zamieszkały w Łodzi przy ul. A. 1-go Maja 34 na zasadzie art. 1030 UPC. ogłasza, że w dniu 10 stycznia 1933 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Śródmiejskiej 56 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Jakuba Gostyńskiego i składających się z mebli i biurka oszacowanych na sumę zł. 960.— Łódź, 19.12. 32 Komornik (—) St. Dulkowski

Dr. med. Ludwik Rapeport
UROLOG
choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych
przeprowadził się na ul. Cegielnianą 8 (dawniej 40) tel. 296-90
Godz. przyjęć 9—10 i 6—8 wiecz.

Dr. med. REICHER
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Północna 28, tel. 201-93
przyjm. od 8—11 rano i 5—8 w. w niedziele i święta od 9—1 po poł.

J. SCHORR
(latem w Iwoniczu-Zdroju)
ordynuje do końca maja w chorobach serca i sklerozy.
Łódź, Gdańska 11, od 3—6 pp. Telef. 226-85.

Dr. Jan Polak
ul. Nawrot 7 tel. 164-21
Choroby wewnętrzne i alergiczne (astma, pokrzywka, migrena, reumatyzm)
Elektro — i światłolecznictwo
Godziny przyjęć 6 — 7

Lecznica okulistyczna
ze stałymi łóżkami
Dr. med.
G. Krausza
Piotrkowska 86, tel. 204-74
godz. prz. 9.30—7 w.

Dr. Ludwik Falk
Choroby skórne i weneryczne
Nawrot 7, tel. 128-07.
przyjmuje 10—12 i od 5 — 7.

Dziewiętkowy Kino-Teatr „Przedwiośnie”

Żeromskiego 74, róg Kopernika

Ostatnie 2 dni!
Braterstwo Ludów
Reżyserji genialnego G. W. PABSTA.
Początek o g. 4 p. p., w niedziele i święta o godz. 2 p. p.
Kupony ulgowe po 70 gr. ważne codziennie. — Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 45 gr.
Następny program: „KRÓL — TO JA” w roli głównej: **VLASTA BURIAN**
Dnia 7 i 8 stycznia wyświetlany będzie film dla młodzieży p. t. „Djabełski Jeździec” w roli głównej **Fred Thomson**.
Nadprogram: Aktualności krajowe i komedia.
Ceny miejsc: I 1.09, II 90 gr., III 45 gr.
Widownia centralnie ogrzewana

ORTOPEDYSTA-KONSTRUKTOR
wykonywa wszelkie prace, wchodzące w zakres ortopedji: szluzne ręce, nogi, aparaty ortoped. wszelkich systemów, gorsety na skrzywienie kręgosłupa, wkłady ortopedyczne na płaską stopę (platfus) z kompozycji aluminiowej i z masy. Aparaty własnego wynalazku na krótsze nogi, zastępujące obuwie na korku (można na nie wkładać normalne pantofelki). Pasy rapturowe i brzuszne.
Pracownia ortopedyczna Józef Rosenberg
PIOTRKOWSKA 114, w podwórzu
Przyjmuje od 9—12 i 3—7, a w soboty do 6 pp. Solidnym i odpowiedzialnym udziela się kredytu. Specjalny dział obuwia ortopedycznego.

SILV-OZON-MOTOR
IDEALNA KAPIEŁ BALSAMICZNA WZMACNIAJĄCA
Wstrzegać się bezwzględnie od nastawiania!

Grand-Kino

Dziś
rewelacyjna
premiera

potężnego superfilmu, dającego odpowiedź na pytanie **Czy żona może i powinna poświęcić swą cześć dla ratowania honoru męża?**

KOBIETA Z MONTE CARLO

Początek o godz. 4-ej po poł.
Ceny miejsc od 4-5 50 gr. i 1 zł.
Nadprogram: Hawanna Cocktail w wykonaniu **orkiestry Castro i aktualności krajowe.**

W roli głównej uroczą i uwodzicielską
Lil Dagover

Film, którego wykonanie kosztowało setki tysięcy dolarów.
Ogrom techniki, wystawy i gry
Fascynująca treść.

Ogłoszenia drobne

Kupno i sprzedaż.

ZŁOTO, BIŻUTERJĘ i kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. Magazyn jubilerski I. Fijałko, Piotrkowska 7

BRYLANTY, złoto, srebro, różną biżuterję oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30. 107-2

MASZYNA DO PRANIA nowa, zagraniczna, marki „John” okazynie tanio do sprzedania. Wiadomość telefonicznie 226-32

SPRZEDAM natychmiast sklep spożywczy - kolonialny w centrum miasta, dobrze prosperujący. Gotówką zł. 10,000 reszta od umowy. Oferty pod „2 interesy” do administracji. 3568-3

DOMEK kupić. Dzielnica obok. Oferty sub. „Gotówka” do „Głosu”.

OKAZJA kupna 12 proc. netto doходу. Rabka - zdroj, centrum, pensjonat nowy, murowany, kompletny. Gotówką sto tysięcy, reszta hipoteka. Zgłoszenia: Administracja „G. P.” pod „Podział”. 26006-2

Różne

NIEMA BRAKU POSAD! Czy firma jest w opresji, czy prosperuje, zawsze ma dużo wolnych miejsc dla zdolnych współpracowników, którzy potrafią firmę z opresji wyprowadzić — lub uczynić ją bardziej prosperującą. — Tysiące ich czyta codziennie drobne ogłoszenia w „Głosie Porannym”

PRZYBLAKAŁ się pies szpic (suczka). Odebrać za zwrotem kosztów Różana 12, p. Smetana.

ZGUBIONO bilet tramwajowy na nazwisko L. Frejkinda.

Posady

POSZUKIWANI wykwalifikowani kotoniarze: langmachery, fustmachery i napyhacze. Zgłaszać się: Szafir i Biskier, Ogrodowa 9.

Lokale

SELECZNE lokale mieszkalne nowoczesne, 3 i 4 pokojowe do wynajęcia — również place przy ulicy Morskiej do sprzedania. Wiadomość: Sienkiewicza 102, m. 6. 581-3

2 POKOJE z kuchnią, wszelkie wygody, front, natychmiast do wynajęcia od gospodarza. Wólczańska 97.

MIESZKANIE 1-pokojowe w czystym domu do odstąpienia. Gdańska 103, dozorca wskaże.

DUŻY elegancki pokój z centralnym ogrzewaniem i wszelkimi wygodami, telefonem do wynajęcia. Narutowicza 16, róg Piłsudskiego, tel. 127-66

Poszukujemy

zdolnych introligatorów i pomocnic. Zgłosić się od 6-7 w. **SKŁAD PAPIERU**
A. J. Ostrowski, S-cy
Piotrkowska 55.

Gotówkę posiadam,

poszukuję **poważnych przedstawicieli, zastępców, intratnych współpracowników** lub t. p. konkretnych propozycji. Oferty tylko poważne sub. „Eljot 27” do Biura Ogłoszeń Fuchsa, Łódź, Piotrkowska 50.

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO przynoszące bardzo duże zyski, do oddania. Przyjemna samodzielna praca. Potrzebny jest kapitał w wysokości zł. 10.000.— Zgłoszenia pod: „Sch. 2. W. 14512” do Rudolf Mosse, Berlin W 30, Martin-Lutherstr. 9.

Bronisława ROTSZTATOWNA

po powrocie z Berlina
udziela **lekcji gry skrzypcowej**
(Metoda prof. Flesza)
Skwerowa 6, tel. 110-27.

Dyrekcja Koncertów: Alfred Strauch
Tel. 213-84

SALA FILHARMONJI

Czwartek, dnia 12-go stycznia 1933
o godz. 8 30 wiecz.

10-ty Koncert Mistrzowski ARTUR RUBINSTEIN

Genjalny pianista

PROGRAM:

CHOPIN: Les quatre Scherzi
PROKOFJEW: Prélude
PROKOFJEW: Rondo (dédié à Rubinstein)
PROKOFJEW: Marche fa mineur
BUSONI: L'Alcôve de Turandot
MOMPOU: Cancion e dansa
de FALLA: Andaluza
de FALLA: Danse de la meunière
BRAHMS: Valses
LISZT: Sonet de Petrarca
LISZT: Mephisto—Valse

Bilety już nabywać można w Kasie Filharmonji

KUPCY

którzy polecają
swoje towary

w „GŁOSIE PORANNYM”

nie znają
zmniejszenia
obrotów

NIE PRZERWATYWI! —
lecz wyraźnie **PREZERWATYWY „OLLA”**
winię Pan żądać, wszystko inne zaś, rzekomo
tak samo dobre **NAŚLADOWNICTWA** jak naję-
nergicznie odrzucać

Tylko
prawdziwe
z nazwą
„OLLA”
i marką
GLOBUSA

Znakiem
światowej sławy
na każdej
kopercie

ZARZĄD

Towarzystwa Wyróbów Wełnianych
„M. A. WIENER” w Łodzi, Sp. Akc.

zawiadamia niniejszem pp. akcjonariuszy, że w dniu 17 stycznia 1933 r. o godz. 16-ej w lokalu towarzystwa w Łodzi przy ul. Cegielnianej Nr. 66 odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) wybór przewodniczącego
- 2) wybór 3-ech członków Zarządu.

Zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Kursy Fortepianowe Heleny Aronson-Winnikowowej

absolwentki konserwatorium paryskiego
(Lazar Levy-Cortot)

Kierownik artystyczny prof. Józef Turczyński.
Klasy: fortepian, solfegio, zasady i inne przedmioty

Zapisy na 2 półroczce przyjmuje kancelaria kursów przy ul. Sienkiewicza 53, tel. 184-07, w godz. od 10—12 i 4—6

DOSKONAŁE

Paczki tylko **15 gr.**

poleca **CUKIERNIA**

„Zródło” wł. Z. Gomoliński

Przejazd 1, tel. 209-87 i 133-72

UWAGA: Dla szkół, instytucji i związków udzielamy z ciastek 10% rabat.

Prenumerata miesięczna „Głos Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.80, za odosłaniem — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.— zagranicą — zł. 9.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca na stronie od 3 do 7 włącznie 60 gr. bez zastrzeżenia miejsca 50 gr.; nadesłane od strony 8-ej do końca tekstu 40 gr.; nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zastr. 100% Za osł. tabalaryczne lub fantaz. dodatk. 50%. Ogł. dwukolor. o 50% drożej. Reklamy w dodatku ilustrowanym za 1 cm. kwadratowy 1 zł.